

STAN SANITARNY
POWIATU BRZozOWSKIEGO
ZA 2022 r.

Spis treści

Spis treści	2
1. SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ	5
1.1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.....	5
1.2. Ocena jakości ciepłej wody użytkowej	7
1.3. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	7
1.4. Pływalnie.....	8
1.5. Ustęp publiczny	8
1.6. Domy Pomocy Społecznej.....	9
1.7. Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	9
1.8. Placówki zapewniające całodobową opiekę.....	9
1.9. Hotele	9
1.10. Inne objekty, w których są świadczone usługi hotelarskie.....	9
1.11. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu	10
1.12. Tereny rekreacyjne i inne objekty	10
1.13. Statystyka Sekcji:	11
2. SEKCJA EPIDEMIOLOGII	11
2.1. Nadzór bieżący Sekcji	11
2.2. Nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą.....	12
2.2.1. Kontrole podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	13
2.3. Ogniska epidemiczne w powiecie.....	13
2.4. Zwalczanie chorób zakaźnych –nadzór epidemiologiczny indywidualny i zbiorczy	13
2.4.1. Zakażenia jelitowe i zatrucia pokarmowe	14
2.4.2. Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową	14
2.4.3. Zachorowania na wirusowe zapalenia wątroby	14
2.4.4. Choroby przenoszone przez kleszcze	15
2.4.5. Odra – nie odnotowano przypadków	15
2.4.6. Gruźlica	15
2.4.7. Grypa	15
2.4.8. Inne choroby zakaźne	15
2.4.9. COVID-19	16
2.4.10. Styczność i podejrzenie narażenia na wściekliznę.....	16
2.5. Szczepienia ochronne i dystrybucja preparatów szczepionkowych.....	16
2.5.1. Dystrybucja szczepionek.....	17
2.5.2. Podmioty lecznicze przeprowadzające obowiązkowe szczepienia	17

2.5.3. Niepożądane odczyny poszczepienne	18
2.5.4. Analiza stanu uodpornienia dzieci i młodzieży	18
2.5.5. Szczepienia przeciw covid-19	19
3. SEKCJA HIGIENY PRACY.....	19
3.1. Nadzór bieżący.....	19
3.1.1. Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy.....	22
3.1.2. Szkodliwe czynniki biologiczne w miejscu pracy	23
3.1.3 Azbest	23
3.1.4. Radon.....	25
3.2. Nadzór nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi	26
3.2.1 Produkty biobójcze	26
3.2.2. Kosmetyki	27
3.2.3.Nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3.....	27
3.3. Choroby zawodowe	28
3.4. Środki zastępcze	29
4. SEKCJA HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY	30
4.1. Nadzór bieżący.....	30
4.2. Żłobki	32
4.3 Przedszkola	32
4.4. Szkoły	32
4.5. Wypoczynek letni i zimowy	33
5. SEKCJA HIGIENY ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA.....	34
5.1. Nadzór bieżący.....	34
5.2. Ocena stanu sanitarno-technicznego w poszczególnych kategoriach zakładów	35
5.2.1. Zakłady produkcji żywności	35
5.2.2 Zakłady obrotu żywnością - 294 obiekty	36
5.2.3. Zakłady żywienia zbiorowego (zamkniętego i otwartego) – 126 obiektów	37
5.3. Ocena jakości zdrowotnej żywności na podstawie wyników badań próbek żywności pobranej w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu.....	38
5.4. Działania podejmowane w związku z powiadomieniami otrzymywanymi w ramach funkcjonowania systemu RASFF.....	39
5.5. Działania podejmowane w ramach nadzoru nad suplementami diety	40
5.6. Działania dodatkowe podejmowane w ramach nadzoru nad produkcją i obrotem środków spożywczych.	41
5.7. Działania podejmowane ramach ASF - Afrykańskiego Pomoru Świń	41
6. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA	42
7. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	49

Stan sanitarny powiatu brzozowskiego 2022

8. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA.....	50
8.1. Badania wody	51
8.2. Badania środowiska pracy	51
8.3. Badania z obszaru diagnostyki medycznej.	51
9. KADRY I FINANSE	53
9.1. Struktura zatrudnienia w PSSE w Brzozowie w 2020 r.	53
9.2. Budżet.....	54

1. SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ

Do zadań Sekcji Higieny Komunalnej Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczące utrzymania należytego stanu higieniczno-sanitarnego obiektów użyteczności publicznej. W ramach nadzoru nad wodociągami kontrolowane są urządzenia wodociągowe, pobierane próbki wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz wydawane oceny o jakości wody do spożycia. Ponadto nadzorowane są pływalnie z których pobierane są próbki wody do badań laboratoryjnych i wydawane oceny o jakości wody.

1.1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brzozowie znajduje się 10 wodociągów prowadzących zbiorowe zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia. Są to następujące obiekty:

- wodociąg Brzozów Jakła Wielka, którego administratorem jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Brzozowie,
- wodociąg Blizne i wodociąg Jasienica Rosielna, podlegające Zakładowi Wodociągów i Kanalizacji Gminy Jasienica Rosielna,
- wodociąg Izdebki i wodociąg Nozdrzec, zarządzane przez Gminę Nozdrzec,
- wodociąg osiedla mieszkaniowego Haczów i wodociąg osiedla mieszkaniowego Trześniów, administrowane przez Zakład d/s Obsługi Gospodarki Wodno- Ściekowej w Haczowie,
- wodociąg Golcowa i wodociąg Domaradz-Poręby, których właścicielem jest Gmina Domaradz,
- wodociąg Szpitala Specjalistycznego w Brzozowie.

Przyjęto na ewidencję 55 wodociągów zaopatrujących w wodę szkoły, przedszkola, ośrodki zdrowia oraz obiekty produkujące żywność. W wodociągach produkujących żywność oraz przedszkolach jakość wody kontrolowana była przez Sekcję Higieny Żywności i Żywienia. W wodociągach szkolnych nadzór prowadziła Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży. Są to wodociągi o wydajności $< 10 \text{ m}^3/\text{d}$ w większości oparte są na jednej studni kopanej lub wierconej.

Część gminy Haczów (miejscowości Haczów, Trześniów) została zwodociągowana z ujęcia wody znajdującego się na terenie powiatu krośnieńskiego. Trwają prace mające na celu podłączenie do tego wodociągu kolejnych miejscowości w Gminie Haczów.

Powiat brzozowski należy do terenów o słabym stopniu zwodociągowania. Ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę korzystało 13 334 konsumentów co stanowi 20,5 % wszystkich osób mieszkających w powiecie. Mieszkańcy powiatu w przeważającej ilości – 51 657 osób (79,5 %) zaopatrywani są w wodę przeznaczoną do spożycia z własnych, indywidualnych ujęć. Wszystkie wodociągi w bieżącym roku dostarczały konsumentom wodę spełniająca wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

W 2022 r. na wodociągu Jasienica Rosielna, Osiedle Mieszkaniowe Trześniów wystąpiło przekroczenie zalecanej wartości ogólnej liczby mikroorganizmów. Wydano decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia i nakazujące podjęcie działań naprawczych mających na celu doprowadzenie wody z wodociągu do wymagań przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia w zakresie mikrobiologii. Jakość wody została doprowadzona do wymagań rozporządzenia, wydano decyzję stwierdzającą wygaśnięcie decyzji. Na wodociągu Izdebki dwukrotnie wystąpiło przekroczenie zalecanej wartości ogólnej liczby mikroorganizmów. Wydano 2 decyzje opłatowe oraz 2 decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia, z czego 1 została przedłużona do dnia 05.01.2023 r. Jakość wody na koniec 2022 r. została oceniona jako warunkowo przydatna do spożycia. Wystosowano komunikaty dla mieszkańców korzystających z wodociągu.

Natomiast w zakresie fizykochemicznym wystąpiły wahania w jakości wody spowodowane podwyższoną wartością mętności (wodociąg Brzozów, Blizne, Szpitala Specjalistycznego w Brzozowie i Osiedle Mieszkaniowe Trześniów), manganu (wodociąg Osiedle Mieszkaniowe Haczów) oraz jonu amonu, chlorków i sodu (wodociąg Domaradz Poręby). Podjęte przez zakłady wodociągowe działania naprawcze skutkowały usunięciem nieprawidłowości i poprawą jakości wody. Na wodociągach przeprowadzono kontrole stanu sanitarnego ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz zbiorników wody uzdatnionej. Pobrano do badania 15 próbek wody w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody oraz 43 próbki wody w ramach kontroli wewnętrznej zakładów wodociągowych. Część badań wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej zakładów przeprowadzona była w laboratoriach spoza inspekcji sanitarnej. Dla wszystkich wodociągów zostały przedłożone badania wody w zakresie kontrolnego monitoringu substancji promieniotwórczych. Wydano 10 ocen okresowych jakości wody oraz 7 ocen obszarowych jakości wody dla nadzorowanych wodociągów. Kontrola

sanitarna wodociągu Brzozów Jakła Wielka wykazała zły stan sanitarno-techniczny budynku przepompowni przy ulicy Parkowej w Brzozowie. Wydano decyzje opłatową oraz nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości z terminem 31.03.2023r.

1.2. Ocena jakości ciepłej wody użytkowej

Na nadzorowanym terenie znajduje się jeden obiekt wykonujący działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne - Szpital Specjalistyczny Podkarpacki Ośrodek Onkologiczny w Brzozowie

Oceny jakości wody ciepłej dokonano na podstawie wyników badań przeprowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej w 10 punktach poboru próbek wody. Badania zostały przeprowadzone 2 razy w roku przez laboratorium zewnętrzne. Z przedłożonych 22 sprawozdań próbek wody ciepłej, 2 z nich wykazały zanieczyszczenie mikrobiologiczne na Oddziale Hematologii Onkologicznej oraz na Oddziale Noworodkowym. Wydano decyzję stwierdzającą wysokie skażenie instalacji ciepłej wody użytkowej bakteriami z rodzaju Legionella oraz nakazującą podjęcie natychmiastowych działań naprawczych zmierzających do redukcji liczby bakterii. Kontrola sprawdzająca wykazała wyłączenie z użytkowania wyżej wymienionych punktów. Na wniosek strony termin wykonania decyzji został dwukrotnie zmieniony. Ostatecznie decyzja została wykonana, woda została doprowadzona do wymagań zgodnych z rozporządzeniem Ministra Zdrowia.

W domu Pomocy Społecznej w Brzozowie przedłożone sprawozdanie z badań jakości ciepłej wody nie wykazało obecności bakterii z rodzaju Legionella.

1.3. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

W 2022 roku kontrolą objęto: zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, hotele, ustęp publiczny, pływalnie, jednostki pomocy społecznej, tereny rekreacyjne (parki, piaskownice), ulice, parkingi, place targowe, trasy turystyczne, osiedla mieszkaniowe, stadion sportowy, przystanki, pralnie, środki transportu publicznego, środki transportu do przewozu zwłok, cmentarz, zakład pogrzebowy, szpital oraz obiekty MSWiA. Prowadzone postępowanie administracyjne w 10 obiektach doprowadziło do poprawy stanu sanitarno-technicznego, za wyjątkiem 1 zakładu fryzjerskiego i 1 zakładu kosmetycznego, które oceniono na koniec 2022 roku jako złe pod względem technicznym. Wydano 18 decyzji ustalających opłatę.

Z uwagi na epidemię koronawirusa SARS-CoV-2 przeprowadzono 30 kontroli i wizytacji prewencyjno-edukacyjnych w obiektach w zakresie przestrzegania wymagań

sanitarnych, nałożono 5 mandatów karnych na kwotę 250 zł za nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów.

1.4. Pływalnie

W nadzorze sanitarnym znajdują się 3 pływalnie (2 kryte oraz 1 odkryta). Zgodnie rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r., poz. 1230) właściciele lub zarządcy pływalni mają obowiązek prowadzenia kontroli wewnętrznej nad jakością wody basenowej, która obejmuje bieżącą obserwację wody, monitoring parametrów fizycznych wody oraz pobór prób wody przez akredytowane laboratorium zgodnie z harmonogramem ustalonym z PPIS w Brzozowie. Nadzór nad basenami obejmował jakość wody w nieckach do kąpielii, jakość wody ciepłej w natryskach oraz stan sanitarny obiektów. Przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych. Z uwagi na przekroczenie wymagań mikrobiologicznych tj. pseudomonas aeruginosa w wodzie basenowej Basenu Krytego w Bliznem oraz w wodzie wprowadzanej do niecki basenowej z systemu cyrkulacji na Pływalni „Posejdon” w Brzozowie wydano decyzje nakazujące wstrzymanie działalności związanej z korzystaniem z niecek basenowych obiektów. Ponadto na Kompleksie Sportowo Rekreacyjnym stwierdzono przekroczenie parametru fizykochemicznego - chloroformu, zarówno w niecce basenowej, brodziku jak i w wodzie wprowadzanej do niecki basenowej z systemu cyrkulacji oraz wprowadzanej do brodzika. Zarządzający obiektami prowadzili działania naprawcze, które doprowadziły do poprawy jakości wody. Wydano 1 decyzję opłatową. Dla Basenu Krytego w Bliznem wydano decyzję nakazującą doprowadzenie do należytego stanu sanitarno – technicznego kratki wentylacyjnych w pomieszczeniu z niecką basenową. Wydano 1 decyzję ustalającą opłatę. Nieprawidłowości zostały usunięte. Badania wody na obiektach prowadzone były zgodnie z harmonogramami zatwierdzonymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brzozowie. Zarządzający dokumentował prowadzone badania wody. Informacja z wykonania działań naprawczych w przypadku pogorszenia jakości wody była przedkładana inspektorowi sanitarnemu. Do badań laboratoryjnych pobrano w ramach nadzoru prowadzonego przez PPIS 14 próbek wody, pozostałe próbki pobierane były w ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej. Wydano 3 oceny jakości wody na pływalniach.

1.5. Ustęp publiczny

Pod nadzorem znajduje się 1 obiekt stały, skanalizowany. Stan techniczny ustępu odbiega od obowiązujących standardów.

1.6. Domy Pomocy Społecznej

Dom Pomocy Społecznej w Brzozowie ul. Witosa 13- stan sanitarno- techniczny dobry. Przestrzegane są procedury zapobiegające szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa pracownikom i pensjonariuszom.

1.7. Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W ewidencji Sekcji Higieny Komunalnej znajduje się 5 obiektów. Są to 4 Środowiskowe Domy Samopomocy oraz Dzienny Dom Pobytu w Brzozowie. Stan sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń. Kontrolę Środowiskowego Domu Samopomocy w Bliznem przeprowadzono w związku z pobytem uchodźców z Ukrainy. Dla potrzeb przebywających osób wydzielono część budynku - 3 pokoje mieszkalne z łazienkami oraz kuchnię. Pobrano 1 próbkę wody w ramach nadzoru w zakresie mikrobiologicznym.

1.8. Placówki zapewniające całodobową opiekę

Przyjęto na ewidencję Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Krzemiennej. Budynek został zaadoptowany po byłej szkole podstawowej, dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Zapewnia usługę zamieszkiwania całodobowego dla 13 osób oraz pobytu dziennego dla 7 osób dorosłych niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

1.9. Hotele

PPIS w Brzozowie nadzorował 4 obiekty hotelarskie, w dobrym stanie sanitarno-technicznym. W Hotelu „Pod Lipą” w Humniskach w wodzie przeznaczonej do spożycia stwierdzono przekroczenie wymagań mikrobiologicznych (bakterie grupy coli, Escherichia coli). Wydano decyzję wstrzymującą działalność hotelową oraz nakazano podjęcie działań naprawczych, mających na celu doprowadzenie wody z wodociągu do wymagań przepisów rozporządzenia. Decyzja została wykonana, działalność hotelowa została wznowiona.

1.10. Inne obiekty, w których są świadczone usługi hotelarskie

W tej grupie nadzorowanych jest 4 obiekty, w których przeprowadzono 4 kontrole sanitarne. Pokoje noclegowe Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego „BISKAR” Sp. z o.o. ul. Rzeszowska 7 były nieczynne z uwagi na zawieszenie działalności. Pokoje gościnne Dwór Jabłonka 18 - obiekt nie funkcjonował od czasu ogłoszenia stanu epidemii. W Ośrodku Turystycznym Czardworek Przysietnica stwierdzono zaniżony stan sanitarno – techniczny pomieszczenia pralni i magazynu bielizny czystej. Nie prowadzono postępowania administracyjnego. Nieprawidłowości zostały usunięte, co potwierdziła kontrola sprawdzająca.

1.11. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu

Pod nadzorem znajduje się 84 tego typu zakładów, skontrolowano 69.

Przeprowadzono 70 kontroli sanitarnych i 13 kontroli sprawdzających.

W obiektach wydano 23 decyzje (16 ustalających opłatę, 7 nakazowych)

Nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 700 zł.

Nieprawidłowości dotyczyły:

- nieodpowiedniego wyposażenia zakładu w przedmioty nieposiadające powierzchni gładkich, zmywalnych i odpornych na działanie wilgoci i środków dezynfekcyjnych,
- braku higienicznego przechowywania odzieży wierzchniej i roboczej pracowników,
- przeterminowanych środków dezynfekcyjnych,
- wielokrotnego stosowania sprzętu jednorazowego użytku,
- braku procedur postępowania przy wykonywaniu czynności naruszających ciągłości tkanek ludzkich zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi,
- nieprawidłowego przechowywania narzędzi,
- braku kontroli biologicznej procesu sterylizacji
- braku urządzenia chłodniczego do przechowywania odpadów medycznych
- braku wydzielonego miejsca do przechowywania sprzętu porządkowego

Kontrole sprawdzające wykazały usunięcie uchybień.

Wydano 6 opinii sanitarnych dla zakładów kosmetycznych, dotyczących stosowanych procedur przy wykonywaniu czynności naruszających ciągłość tkanek ludzkich, zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi.

1.12. Tereny rekreacyjne i inne obiekty

W 2022 r. kontrolą objęto 9 piaskownic, osiedle mieszkaniowe Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Brzozowie i w Grabownicy, stadion sportowy, cmentarz, przystanki przy ul. Plac Grunwaldzki w Brzozowie, środki transportu publicznego, środki transportu do przewozu zwłok. W obiektach przeprowadzono 43 kontrole. Zaniedbania w stanie techniczno-sanitarnym wiat przystankowych stwierdzono na terenie gminy Brzozów w miejscowościach Humniska, Grabownica, Przysietnica. W związku z powyższym wystosowano wystąpienie do Burmistrza Brzozowa o podjęcie działań zmierzających do poprawy stanu sanitarno-technicznego wiat przystankowych na terenie gminy. Skontrolowano 6 stacji paliw na terenie powiatu pod kątem dostępności i stanu sanitarnego toalet ogólnodostępnych. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Przeprowadzono kontrolę Komendy Powiatowej Policji w Brzozowie i Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Brzozowie, nie stwierdzono uchybień.

1.13. Statystyka Sekcji:

W 2022 r. wydano:

- 49 decyzji dotyczących ekshumacji zwłok i szczątków,
- 7 postanowień dotyczących przywozu zwłok z zagranicy,
- 3 opinie dotyczące zmian w regulaminie utrzymania czystości i porządku w gminie i zakresu częstotliwości odbierania odpadów komunalnych,
- 6 opinii dotyczących procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi dla zakładów kosmetycznych
- 1 opinię dotyczącą przeprowadzenia imprezy masowej
- 21 opinii dotyczących jakości wody w zakładach podległych weterynarii
- 1 decyzję zatwierdzającą system jakości wykonywanych badań wody do spożycia przez ludzi dla laboratorium zewnętrznego.
- Pobrano 238 próbek wody na zlecenie
- Przeprowadzono 4 kontrole związane z interwencjami osób

2. SEKCJA EPIDEMIOLOGII

2.1. Nadzór bieżący Sekcji

Sekcja Epidemiologii realizuje zadania polegające na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych, na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi oraz ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

W działalności Sekcji Epidemiologii należy wyróżnić obszary:

1. Nadzór nad podmiotami leczniczymi udzielającymi stacjonarnych i ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych oraz praktykami zawodowymi lekarzy, stomatologów, pielęgniarek, położnych i fizjoterapeutów, obejmujący:

- zapobiegawczy nadzór sanitarny polegający na udzielaniu porad i konsultacji w zakresie przydatności pomieszczeń do prowadzenia w nich działalności leczniczej oraz współuczestniczenia w uzgadnianiu dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- bieżący nadzór sanitarny obejmujący kontrole podmiotów wykonujących działalność leczniczą w zakresie spełniania warunków, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia takiego podmiotu oraz w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne.

2. Nadzór nad stanem uodpornienia populacji dzieci i młodzieży do 19 roku życia oraz wykonawstwem obowiązkowych szczepień ochronnych w podmiotach leczniczych oraz dystrybucja preparatów szczepionkowych zakupionych przez Ministra Zdrowia do tych podmiotów.

3. Nadzór nad chorobami zakaźnymi i zakażeniami obejmujący szerokie działania mające na celu zwalczanie chorób zakaźnych, oparte w szczególności na sprawowaniu nadzoru epidemiologicznego polegającego na stałym, systematycznym gromadzeniu i analizowaniu informacji o zachorowaniach, jak również na sprawowaniu nadzoru indywidualnego, polegającego na analizie i interpretacji informacji o okolicznościach i skutkach zakażenia oraz podejmowaniu działań mających na celu przerwanie dróg szerzenia się choroby zakaźnej.

2.2. Nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą.

W 2022 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brzozowie znajdowało się ogółem 151 podmiotów wykonujących działalność leczniczą. Liczba wykonanych kontroli 93 w tym 4 kontrole sprawdzające, 36 dotyczące wykonawstwa

szczepień ochronnych, 2 dotyczące kontroli ognisk zakażeń. Dodatkowo przeprowadzono 2 kontrole wspólnie z nadzorem zapobiegawczym. Wydano 3 opinie sanitarne w związku z prowadzeniem działalności leczniczej.

2.2.1. Kontrole podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

Podczas kontroli prowadzonych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi oraz akty wykonawcze do tej ustawy, sprawdzano spełnianie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą odpowiednio do zakresu świadczonych usług zdrowotnych oraz podejmowanie przez kierowników tych podmiotów działań zmierzających do zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

W 2022 r. w 7 obiektach prowadzono postępowanie administracyjne dotyczące zaniżonego stanu sanitarno-technicznego. Nieprawidłowości zostały usunięte w 3 obiektach natomiast 4 obiekty zostały ocenione na koniec roku jako złe pod względem technicznym. W 2 podmiotach leczniczych prowadzono postępowanie administracyjne z uwagi na brak przydatności wody do spożycia, w wyniku którego doprowadzono do poprawy jakości wody. Wydano 6 decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości oraz 5 decyzji opłatowych.

2.3. Ogniska epidemiczne w powiecie.

W 2022 roku najliczniej wystąpiły ogniska zachorowań na COVID-19 w Szpitalu Specjalistycznym – 18, natomiast 4 ogniska zachorowań w obiektach użyteczności publicznej. W celu unieszkodliwienia źródła zakażenia i przecięcia dróg szerzenia się zakażenia zespół kontroli zakażeń szpitalnych lub dyrekcja obiektu podejmował działania zapobiegawcze i przeciwepidemiczne.

Występowały również ogniska zachorowań na clostridium – 4, Acinetobacter Baumannii -1, Salmonella enteritidis-1.

2.4. Zwalczanie chorób zakaźnych –nadzór epidemiologiczny indywidualny i zbiorczy

Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi określa wykaz zakażeń i chorób zakaźnych, które podlegają zgłoszeniu do

właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego w przypadku ich podejrzenia lub rozpoznania przez lekarza, względem miejsca rozpoznania.

2.4.1. Zakażenia jelitowe i zatrucia pokarmowe

W przypadku zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki Salmonella w roku 2022 odnotowano 19 zachorowań. Zachorowania występowały w większości w postaci pojedynczych przypadków, ale zarejestrowano również 1 ognisko. W trakcie dochodzeń epidemiologicznych nie ustalono źródła zakażenia. Środowiska chorych zostały objęte nadzorem epidemiologicznym (badanie ozdowieńców, osób z kontaktu). 1 osoba pracująca w przedszkolu została odsunięta od pracy.

Z zakażeń bakteryjnych zwracają uwagę zachorowania wywołane przez Clostridium difficile – 49 przypadków. W większości były to zakażenia szpitalne, gdzie najmłodszy pacjent miał 24 lata, najstarszy 90 lat. Zarejestrowano 4 ogniska zachorowań w Szpitalu Specjalistycznym w Brzozowie.

Ponadto wystąpiły inne określone bakteryjne zakażenia wśród dzieci do lat 2 w liczbie 9 przypadków wywołanych przez campylobakter.

Zarejestrowano bakteryjne zatrucie pokarmowe wywołane przez clostridium perfringens- 1 przypadek.

W przypadku wirusowych zakażeń jelitowych znacznie wzrosła liczba zachorowań wywołanych rotawirusami w liczbie 52 oraz norowirusami w liczbie 9.

Wystąpiły również: 3 przypadki zachorowania na inne określone wirusowe zakażenia jelitowe, 24 przypadki (w tym 7 u dzieci do lat 2) zachorowania na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.

Nie notowano w 2022 roku zachorowań na czerwonkę bakteryjną.

2.4.2. Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową

W 2022 r. wystąpiło 1 ognisko zachorowania na salmonellę wśród uczestników oazy rodzin w Orzechówce. Liczba osób chorych - 6, a narażonych - 65. Osoby zostały poddane nadzorowi epidemiologicznemu. U części osób z kontaktu, którzy wyrazili zgodę na badania zostały wykonane wymazy z odbytu negujące chorobę.

2.4.3. Zachorowania na wirusowe zapalenia wątroby

W analizowanym okresie wystąpiło zachorowanie na wirusowe zapalenie wątroby typu A.

2.4.4. Choroby przenoszone przez kleszcze

Choroba z Lyme, znana również jako borelioza, jest powodowana przez spiralną bakterię zwaną *Borrelia burgdorferi*. Jest to najczęściej rozpoznawana choroba przenoszona przez kleszcze. W 2022 r. odnotowano 38 zachorowań na choroby przenoszone przez kleszcze, przede wszystkim boreliozę. Hospitalizowano 7 osób.

2.4.5. Odra – nie odnotowano przypadków

2.4.6. Gruźlica

W roku sprawozdawczym odnotowano 11 przypadków zachorowań na gruźlicę. Środowiska domowe oraz środowiska pracy osób chorych były objęte nadzorem epidemiologicznym. Występujące przypadki chorób zakaźnych rejestrowano jako pojedyncze zachorowania. Zarejestrowany został 1 przypadek zgonu. W 2021 r. rejestrowano 7 przypadków zachorowań.

2.4.7. Grypa

Na przestrzeni analizowanego okresu zachorowania na grypę występowały z różnym nasileniem – ogółem zarejestrowano 4877 przypadków. Największa liczba zachorowań wystąpiła w grupie wiekowej od 0 do 4 lat – 1893, a najmniejsza w grupie osób >65 lat – 439. Pozostałe grupy wiekowe z porównywalną liczbą zachorowań (1272,1273). Zachorowaniom tym można zapobiegać poprzez szczepienia ochronne, którym niestety poddaje się znikomy procent ogółu społeczeństwa.

2.4.8. Inne choroby zakaźne

W 2022 r. lawinowo wzrosła liczba zachorowań na ospę – zarejestrowano 465 przypadków. Przeciwno ospie wietrznej jest możliwość zaszczepienia się, a w niektórych przypadkach (najczęściej dzieci uczęszczających do żłobków) szczepienie jest bezpłatne. Szczepienie ponadto jest zalecane wszystkim dzieciom i osobom dorosłym, którzy do tej pory nie chorowali na ospę wietrzną.

Ponadto odnotowano zachorowania na:

- Choroba wywołana przez *streptococcus pyogenes*, inwazyjna (róża) – 9 przypadków
- Giardioza (lamblioza) -1 przypadek
- Listerioza 1 przypadek hospitalizowany.
- HIV – 1 przypadek
- Choroba wywołana przez *streptococcus pneumoniae* (posocznica) - 5 przypadków

- Wirusowe zapalenie opon mózgowych inne określone i nieokreślone – 1 przypadek
- Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu - inne, nieokreślone – 6 przypadków
- Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone - 2 przypadki
- Zapalenie mózgu inne i nieokreślone - 2 przypadki

2.4.9. COVID-19

Dominującą chorobą zakaźną w 2022 r. pozostawał Covid-19, z największą liczbą zachorowań w I kwartale. Liczba zachorowań w stosunku do 2021 r. zmniejszyła się znacznie i wyniosła ogółem 1856 przypadków. Zarejestrowano 37 zgonów w przebiegu COVID-19, większość z występowaniem chorób współistniejących.

Sekwencjonowano ogółem 54 próbki. W wyniku badań stwierdzono dominację wariantu Omikron nad wariantem brytyjskim. W 5 przypadkach nie powiodło się badanie.

Przeprowadzono 132 kontrole obostrzeń, w wyniku których nałożono 8 mandatów. Głównie dotyczyły łamania nakazu zakrywania ust i nosa. Większość kontroli przeprowadzana była wspólnie z Policją. W 1 przypadku wydano decyzję opłatową oraz sporządzono 2 wnioski o ukaranie do sądu.

2.4.10. Styczność i podejrzenie narażenia na wściekliznę

W 2022 r. odnotowano 76 przypadków zgłoszeń przez lekarzy pokąsań lub innych ekspozycji na ślinę zwierząt, jak koty, psy, królik i baran. W celu wykluczenia wścieklizny u zwierzęcia współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii. W związku z ekspozycją na zakażenie, szczepieniami ochronnymi przeciwko wściekliznie objęto 17 osób. W 2021 r. liczba osób szczepionych była identyczna.

Osoby pokąsane kierowane były do kwalifikacji do szczepienia przeciwko wściekliznie. Zaszczepionych zostało 17 osób. Szczepienia prowadzone były w Poradni Chorób Zakaźnych w Sanoku (16), w Krośnie (1).

2.5. Szczepienia ochronne i dystrybucja preparatów szczepionkowych

Sekcja Epidemiologii sprawuje nadzór nad wykonawstwem szczepień w podmiotach leczniczych, w których przeprowadzane są obowiązkowe szczepienia ochronne, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 753). Szczepieniami obowiązkowymi objęte są dzieci i młodzież do ukończenia 19 roku życia oraz osoby w sposób szczególnie narażone na zakażenie.

Zadania Sekcji Epidemiologii w zakresie szczepień ochronnych opierają się głównie na:

- dystrybucji szczepionek do podmiotów leczniczych;
- kontroli tych podmiotów w zakresie przeprowadzania sesji szczepiennych, prowadzenia właściwej i rzetelnej dokumentacji medycznej oraz przestrzegania wymagań higieniczno-sanitarnych;
- rejestracji i opracowywania niepożądanych odczynów poszczepiennych;
- prowadzenia sprawozdawczości, sporządzania analiz ze stanu uodpornienia i zużycia szczepionek
- prowadzenia sprawozdawczości, sporządzania analiz z ilości kart uodpornienia

2.5.1. Dystrybucja szczepionek

Sekcja Epidemiologii prowadzi magazyn preparatów szczepionkowych zakupionych przez Ministra Zdrowia zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych, przeznaczonych do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych. Szczepionki transportowane są sukcesywnie z Centralnej Bazy Rezerw Sanitarno-Przeciwepidemicznych w Porębach do magazynu wojewódzkiej stacji sanitarno-epidemiologicznej, skąd następnie do stacji powiatowej zgodnie ze złożonym zapotrzebowaniem.

Szczepionki magazynowane są w trzech urządzeniach chłodniczych, wyposażonych w ciągły system monitorowania temperatury. PSSE w Brzozowie posiada awaryjny system zaopatrzenia w energię elektryczną. Podmioty lecznicze po uprzednim złożeniu zapotrzebowania, zgłaszają się do stacji celem otrzymania preparatów szczepionkowych.

2.5.2. Podmioty lecznicze przeprowadzające obowiązkowe szczepienia

Program obowiązkowych szczepień ochronnych realizowało 32 podmioty lecznicze. Szczepienia przeciwko gruźlicy i wirusowemu zapaleniu wątroby typu B w pierwszych dniach życia dziecka przeprowadzane są na oddziale noworodkowym Szpitala Specjalistycznego w Brzozowie. W toku kontroli podmiotów w zakresie wykonawstwa szczepień ochronnych prowadzona jest szczegółowa analiza dokumentacji dotyczącej szczepień, ocena gospodarki preparatami szczepionkowymi, znajomość przepisów prawa oraz przestrzeganie wymagań higienicznych i sanitarnych podczas sesji szczepiennych. Placówki posiadają system całodobowego monitorowania temperatury w urządzeniu chłodniczymi prawidłowe procedury na wypadek braku dopływu prądu.

2.5.3. Niepożądane odczyny poszczepienne

Niepożądany Odczyn Poszczepienny (NOP) to każde zaburzenie stanu zdrowia związane ze szczepieniem, które wystąpiło w okresie 4 tygodni po podaniu szczepionki. Wyjątek stanowią NOP po szczepieniu przeciw gruźlicy, w których kryterium czasowe jest dłuższe. Art. 21 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi nakłada na lekarza, który podejrzewa lub rozpoznaje niepożądany odczyn poszczepienny obowiązek zgłoszenia tego faktu właściwemu państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu. Każde zgłoszenie niepożądanego odczynu poszczepiennego, po dokonanej analizie i opracowaniu jest rejestrowane w systemie SEPIS (System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej) oraz EpiBaza. W 2022 r. zarejestrowano 8 przypadków NOP-ów, w tym 1 zakwalifikowano jako poważny (odra, świnka, różyczka), pozostałe jako łagodne (1-gruźlica, 1- Pneumokoki, 5-WZWB, Błonica, HIB, Tężec, Krztusiec, Rotawirusy).

2.5.4. Analiza stanu uodpornienia dzieci i młodzieży

W 2022 roku obowiązkowym szczepieniom ochronnym podlegało 13312 dzieci i młodzieży do 19 roku życia, których karty uodpornienia znajdowały się w podmiotach leczniczych. Szczepienia ochronne podlegają corocznie szczegółowej analizie i sprawozdawczości w następującym zakresie:

- stanu uodpornienia trzech najmłodszych roczników dzieci podlegających obowiązkowi szczepień;
- stanu uodpornienia dzieci, młodzieży i osób dorosłych;
- liczby kart uodpornienia przechowywanych przez podmioty przeprowadzające obowiązkowe szczepienia ochronne;
- zużycia preparatów szczepionkowych wybieranych z magazynu PSSE w Brzozowie;
- osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych;
- prowadzenia rejestru osób szczepionych przeciwko wścieklicznie.

Należy zauważyć, że stan uodpornienia dzieci i młodzieży w 2022 r. znajduje się na porównywalnym poziomie jak w 2021 r.

Rośnie niechęć rodziców do szczepienia dzieci, którzy nie wyrażają zgody na szczepienie dziecka od pierwszych dni jego życia, już w szpitalu. W 2022 r. lekarze POZ zgłosili 41 dzieci z różnych roczników, które nie zostały zaszczepione. W tym celu skierowano do rodziców wezwania oraz upomnienia (18), w wyniku których część dzieci zostało

poddanych szczepieniom. Rozpoczęte w 2021 r postępowania administracyjne w 2 przypadkach zakończono wystawieniem tytułu wykonawczego.

Wspólnie z Sekcją Oświaty Zdrowotnej na terenie powiatu prowadzono szeroką akcję edukacyjno-informacyjną skierowaną do ogółu społeczeństwa, w tym rodziców, dzieci, personelu medycznego. Organizowano stoiska informacyjno-edukacyjne, szkolenia, konferencje, spotkania w szkołach rodzenia, pogadanki w przedszkolach, które połączone były z rozdawnictwem materiałów oświatowych. Ponadto umieszczano informacje edukacyjne w mediach takie jak 3 artykuły w gazecie powiatowej oraz 47 na Facebooku. Pomimo podejmowanych działań promujących szczepienie brak jest zwiększonego zainteresowania tematem. Mając na uwadze podniesienie stanu uodpornienia dzieci i młodzieży warto nadal prowadzić działania oświatowe, które zwiększą zaufanie do szczepień.

2.5.5. Szczepienia przeciw covid-19

W 2022 r. weszły zmiany rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie metody zapobiegania COVID-19, które wprowadziły możliwość wykonywania szczepień ochronnych przeciwko tej chorobie zakaźnej wśród dzieci, które najpóźniej w dniu przeprowadzenia szczepienia ukończyły 6. miesiąc życia.

3. SEKCJA HIGIENY PRACY

3.1. Nadzór bieżący

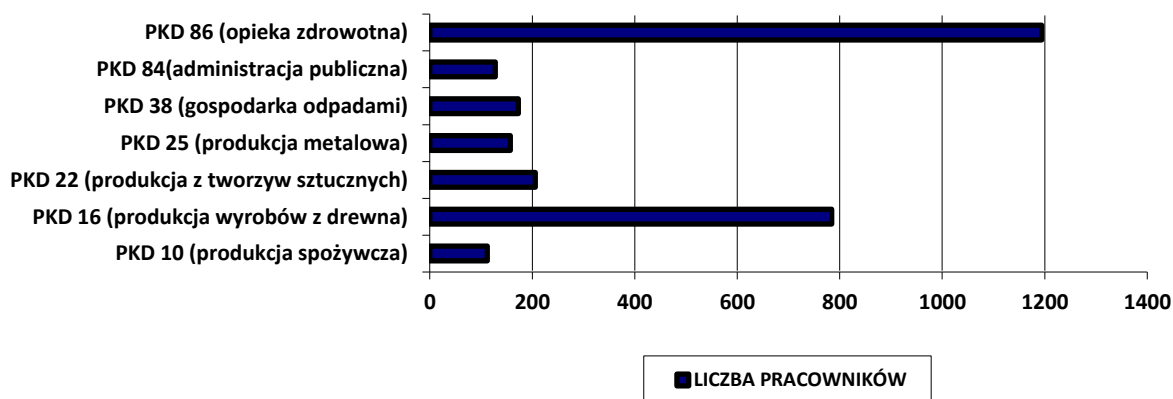
Główne kierunki działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie prowadzonego nadzoru sanitarnego w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących na stanowiskach pracy określone były w wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2022 r.

Pracownicy Sekcji Higieny Pracy wraz z Sekcją Higieny Komunalnej uczestniczyli w realizacji zamierzenia Głównego Inspektora Sanitarnego w zakresie kontroli warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych wyznaczonego na lata 2021-2022. W zakresie higieny pracy sprawdzono warunki pracy, wypełnianie przez pracodawców ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz obowiązków wynikających z zatrudniania pracowników w warunkach narażenia na szkodliwe czynniki w środowisku pracy, w tym na szkodliwe czynniki biologiczne. Ogółem w powiecie

brzozowskim w 2022 r. przeprowadzono 10 kontroli w tym zakresie. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Bieżący nadzór sanitarny sprawowany przez pracowników Sekcji Higieny Pracy PSSE w Brzozowie obejmował w 2022 r. kontrole dotyczące przestrzegania przepisów m.in. z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich u zatrudnionych pracowników, występowania substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy, występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy, produktów biobójczych, detergentów, kosmetyków oraz prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3, a także oceny ryzyka zawodowego.

W 2022 roku Sekcja Higieny Pracy nadzorowała warunki pracy w 81 zakładach, zatrudniających 3411 osób.

Wykres 1. Zestawienie zakładów wg PKD z największą liczbą pracowników

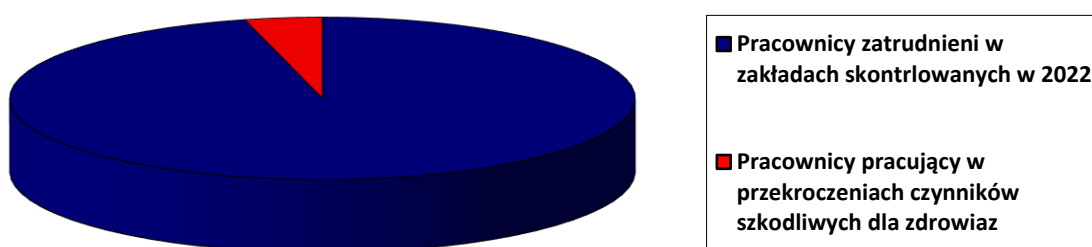
W ramach prowadzonych działań inspekcyjnych przeprowadzono 131 kontroli sanitarnych. Jednym z podstawowych celów kontroli zakładów pracy była ocena warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza sposobów zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy oraz ocena stanu sanitarnego uwzględniająca między innymi pomieszczenia i urządzenie stanowisk pracy, zaplecze higieniczno-sanitarne, wyposażenie pracowników w odzież roboczą i sprzęt ochrony osobistej, zaopatrzenie w środki czystości oraz organizację pierwszej pomocy. W 43% skontrolowanych obiektów stwierdzono nieprawidłowości dotyczące m.in.:

Stan sanitarny powiatu brzozowskiego 2022

- w 3 zakładach stwierdzono szkodliwe warunki pracy tzn. takie gdzie pomiarami i badaniami stwierdzono przekroczenia stężenia czy natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia;
- w 21 zakładach stwierdzono brak aktualnych wyników pomiarów i badań czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy;
- w 4 zakładach stwierdzono zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń;
- w 9 zakładach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;

W związku ze stwierdzeniem naruszeń wymogów higieniczno-sanitarnych wydano ogółem 65 decyzji administracyjnych, w tym 35 decyzji obejmujących nakazy mających na celu poprawę warunków pracy.

Z analizy oceny narażenia zawodowego wynika, że w roku 2022 w 11 zakładach pracy 142 pracowników ekspozowanych było na jeden lub kilka czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy w stężeniach lub natężeniach przekraczających dopuszczalne normatywy higieniczne (co stanowi około 4,2% ogólnej liczby zatrudnionych w zakładach skontrolowanych). W związku ze stwierdzonymi przekroczeniami dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych wydano 3 decyzje administracyjne dotyczące obniżenia ich wartości w środowisku pracy.

Wykres 2. Pracownicy pracujący w przekroczeniach czynników szkodliwych dla zdrowia w 2022 r.

Najczęściej występującym czynnikiem szkodliwym w przekroczonych normatywach w nadzorowanych zakładach pracy był hałas, którego przekroczenie stwierdzono w 10 zakładach objętych kontrolami. Łączna liczba osób narażonych na jego oddziaływanie

w natężeniach ponadnormatywnych stanowiła 4% ogółu zatrudnionych w skontrolowanych zakładach, w większości dotyczy pracowników zatrudnionych w zakładach zajmujących się obróbką drewna.

Działania Sekcji Higieny Pracy ukierunkowane były na wyegzekwowanie od pracodawców poprawy warunków pracy, m.in. poprzez podjęcie działań mających na celu obniżenie stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy. Pracodawcy zobowiązani byli również do opracowania i następnie wdrażania w życie programów działań organizacyjno-technicznych zmierzających do wyeliminowania przekroczeń.

3.1.1. Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy

Pracownicy w środowisku pracy mogą być narażeni na wiele substancji niebezpiecznych sklasyfikowanych jako substancje rakotwórcze lub mutagenne, w trakcie procesów technologicznych lub jako surowiec w procesie produkcyjnym. Długotrwałe narażenie na niektóre substancje może spowodować niekontrolowany wzrost komórek prowadzący do zmian nowotworowych. W przeważającej większości substancje rakotwórcze lub mutagenne zaliczane są do substancji o działaniu tzw. bezprogowym, dla których nie można ustalić bezpiecznych poziomów ekspozycji. Jest to bardzo istotny czynnik w procesie rozwoju nowotworów. Zmiany nowotworowe mogą ujawnić się po upływie wielu lat od chwili pierwszego narażenia na substancje chemiczne. Okres tego opóźnienia jest nazywany okresem latencji i może wynosić nawet do 40 lat.

W roku 2022 podczas sprawowania nadzoru nad zakładami, zatrudniających pracowników narażonych na czynniki rakotwórcze lub mutagenne pracownicy Sekcji Higieny Pracy skontrolowali 17 takich zakładów, stwierdzając uchybienia wydali 11 decyzji nakazowych. W branży przemysłowej najczęstszym czynnikiem rakotwórczym był pył drewna. W trakcie trwania czynności kontrolnych pracownicy Sekcji Higieny Pracy zwracali uwagę pracodawców w zakresie nowo sklasyfikowanych czynników rakotwórczych lub mutagennych.

3.1.2. Szkodliwe czynniki biologiczne w miejscu pracy

Czynniki biologiczne to mikro i makroorganizmy oraz ich struktury, których obecność w środowisku pracy może wpływać negatywnie na organizm ludzki i prowadzić do wystąpienia różnego rodzaju chorób zawodowych. Szkodliwe czynniki biologiczne obejmują:

- drobnoustroje komórkowe, w tym zmodyfikowane genetycznie,
- jednostki bezkomórkowe zdolne do replikacji lub przenoszenia materiału genetycznego, w tym zmodyfikowane genetycznie,
- hodowle komórkowe,
- pasożyty wewnętrzne.

Czynniki te zaklasyfikowano do czterech grup ryzyka w zależności od ich zdolności do wywoływania choroby u człowieka oraz ciężkości jej przebiegu, możliwości rozprzestrzeniania się choroby w populacji oraz możliwości zastosowania skutecznej profilaktyki i leczenia. Narażenie pracowników na czynniki biologiczne jest popularne w wielu zawodach m.in. w jednostkach ochrony zdrowia, w zakładach produkujących żywność, w laboratoriach klinicznych, weterynaryjnych lub diagnostycznych, w zakładach gospodarki odpadami, w rolnictwie lub w innej pracy, w przypadku której wynik oceny ryzyka zawodowego wskazuje, że czynniki biologiczne mogą być obecne w środowisku pracy. W 2022 r. Sekcja Higieny Pracy nadzorowała warunki pracy w 29 zakładach, zatrudniających 1718 osób pracujących w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne należące do grupy 2 oraz 3 zagrożenia. Pracownicy Higieny Pracy przeprowadzili 31 kontroli. Tylko w jednym zakładzie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie w wyniku czego wydano decyzję nakazującą usunięcie tych uchybień.

3.1.3 Azbest

Azbest w środowisku pracy występuje głównie przy pracach związanych z demontażem materiałów budowlanych zawierających azbest oraz jego utylizacją. Pracownicy pionu Higieny

Pracy w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” corocznie sprawują nadzór nad przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest. Celem Programu jest wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych i środowiskowych spowodowanych azbestem poprzez jego sukcesywne usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest. Prace polegające na usuwaniu lub zabezpieczeniu wyrobów zawierających azbest mogą być wykonywane wyłącznie przez wykonawców posiadających odpowiednie wyposażenie techniczne do prowadzenia takich prac oraz zatrudniających pracowników przeszkolonych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy usuwaniu i wymianie materiałów zawierających azbest. Przy wykonywaniu prac w narażeniu na azbest fundamentalne znaczenie dla bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników ma właściwe stosowanie odpowiednich środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego.

Wykonawcy prac powinni posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności, w wyniku której powstają odpady niebezpieczne, a przed przystąpieniem do demontażu wyrobów zawierających azbest zarówno właściciel, jak i wykonawca prac powinni poinformować o pracach właściwe organy administracji państwowej.

W roku 2022 do PPIS w Brzozowie wpłynęło 6 zawiadomień o pracach związanych z usuwaniem azbestu, większość dotyczyła odbioru i transportu do utylizacji materiałów zawierających azbest. Przeprowadzono jedną kontrolę warunków pracy pracowników (pracownicy firmy z województwa małopolskiego) podczas usuwania wyrobów zawierających azbest (płyty azbestowo - cementowe) z budynku w Woli Jasienickiej. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

3.1.4. Radon

Radon powstający z rozpadu radu występuje w środowisku naturalnie, emituje głównie promieniowanie α i w mniejszym stopniu β . W związku z tym, że jest gazem, może wydostać się ze skorupy ziemskiej do atmosfery wchodząc w skład powietrza atmosferycznego.

Do organizmu człowieka trafia głównie wraz z wdychanym powietrzem atmosferycznym. Wdychana dawka tego pierwiastka zależy między innymi od jego stężenia w powietrzu. W obiektach użyteczności publicznej jak żłobki, przedszkola, szkoły podobnie jak w miejscach pracy może utrzymywać się wysoki poziom stężenia radonu. Pracodawca powinien zarządzać poziomem narażenia na oddziaływanie radonu w miejscu pracy jako ryzykiem związanym ze zdrowiem w miejscu pracy. Stężenie radonu mierzy się jako ilość promieniotwórczości radonu na każdy metr sześcienny powietrza (w bekerelach na metr sześcienny; Bq/m^3). Zgodnie z międzynarodowymi wytycznymi poziom radonu powinien zostać obniżony, jeżeli przekracza $100\text{--}300 \text{ Bq}/\text{m}^3$.

Główny Inspektor Sanitarny w 2022 r., w ramach prowadzonych działań mających na celu identyfikację terenów, na których poziom średniorocznego stężenia promieniotwórczego radonu w powietrzu wewnątrz pomieszczeń w znacznej liczbie budynków może przekroczyć dopuszczalny poziom odniesienia, kontynuował realizację pomiarów średniorocznego stężenia radonu w pomieszczeniach znajdujących się na parterze budynku m.in. w budynkach użyteczności publicznej. PPIS w Brzozowie na polecenie GIS wyznaczył 11 obiektów użyteczności publicznej, w których przeprowadzone zostaną pomiary średniorocznego stężenia radonu (Dom Pomocy Społecznej, 2 szkoły średnie, 6 szkół podstawowych oraz 2 przedszkola). Wykonawca przekazuje do Głównego Inspektoratu Sanitarnego raporty z wynikami pomiarów średniorocznego stężenia radonu przeprowadzonych w wytypowanych podmiotach. Ponadto w PSSE w Brzozowie zostały wyznaczone osoby do udzielania informacji i porad dotyczących najważniejszych aspektów z zakresu zagadnień związanych z narażeniem na radon.

3.2. Nadzór nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi

Nadzór w zakresie przestrzegania przepisów związanych z bezpieczeństwem wytwarzania substancji chemicznych i ich stosowania w miejscach pracy jest jednym z najbardziej istotnych zagadnień działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Stosowanie substancji chemicznych w działalności zawodowej jak i w życiu codziennym jest powszechne i przynosi szereg korzyści. Problem natomiast stanowią zagrożenia związane z narażeniem na te substancje, dlatego istotne jest zapewnienia równowagi między korzyściami wynikającymi z użytkowaniem chemikaliów, a koniecznością stosowania środków profilaktycznych i kontrolnych. Nadzór nad bezpieczeństwem chemicznym w miejscach pracy jest ściśle związany z egzekwowaniem przepisów dwóch rozporządzeń unijnych, tj. Rozporządzenia REACH (Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1907/2006 w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów oraz rozporządzenia CLP (Roz. Nr 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin). W 2022 roku na terenie powiatu brzozowskiego nie odnotowano działalności producentów ani importerów substancji chemicznych i mieszanin. Kontrole przeprowadzono u 7 dystrybutorów oraz 49 stosujących substancje chemiczne.

3.2.1 Produkty biobójcze

Produkty biobójcze stanowią substancję lub mieszaninę, składającą się z jednej lub kilku substancji czynnych, której przeznaczeniem jest niszczenie, odstraszanie, unieszkodliwianie organizmów szkodliwych, zapobieganie ich działaniu lub zwalczanie ich w jakikolwiek sposób inny niż działanie czysto fizyczne lub mechaniczne. Stosowane są zarówno w działalności zawodowej jak i prywatnym życiu. W 2022 r. nadzór nad przestrzeganiem przepisów w zakresie prawidłowego wprowadzania do obrotu oraz stosowania produktów biobójczych w znacznej mierze skupiał się na produktach biobójczych należących do grupy produktowej 18 i 19 - działających przeciw komarom i kleszczom oraz meszkom oraz produktów przeznaczonych do dezynfekcji.

Działania kontrolne ukierunkowane były w szczególności na sprawdzenie:

- posiadania oraz ważności pozwolenia na obrót produktem biobójczym,
- zgodności przeznaczenia i rodzaju produktu biobójczego z danymi figurującymi w pozwoleniu na obrót,
- obecności substancji czynnej oraz jej stężenia w produkcie biobójczym,

- zawartości substancji niebędących substancjami czynnymi, ale wymagających rejestracji (jako składniki mieszanin w rozumieniu rozporządzenia REACH),
- dostępności karty charakterystyki produktu biobójczego,
- oznakowania opakowań produktów biobójczych,
- bezpiecznego stosowania.

W zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych pracownicy Sekcji przeprowadzili 12 kontroli, natomiast z zakresu ich stosowania przeprowadzono 18 kontroli. W wyniku naruszenia przepisów w zakresie wprowadzania produktów biobójczych wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą produktu biobójczego wprowadzanego do obrotu bez aktualnego pozwolenia na obrót.

3.2.2. Kosmetyki

Zgodnie z art. 2 rozporządzenia (WE) nr 1223/2009 dot. produktów kosmetycznych „produkt kosmetyczny” oznacza:

- każdą substancję lub mieszaninę przeznaczoną do kontaktu z zewnętrznymi częściami ciała ludzkiego (naskórkiem, owłosieniem, paznokciami, wargami oraz zewnętrznymi narządami płciowymi) lub z zębami oraz błonami śluzowymi jamy ustnej,
- którego wyłącznym lub głównym celem jest utrzymywanie ich w czystości, perfumowanie, zmiana ich wyglądu, ochrona, utrzymywanie w dobrej kondycji lub korygowanie zapachu ciała.

Rozporządzenie dotyczy tylko produktów kosmetycznych, a nie produktów leczniczych, wyrobów medycznych lub produktów biobójczych. Zatem, substancja lub mieszanina przeznaczona do spożycia, wdychania, wstrzykiwania lub wszczepiania do ciała ludzkiego nie będzie nigdy produktem kosmetycznym. Produktem kosmetycznym nie będzie również repelent, który jest substancją biobójczą. Każdy produkt kosmetyczny musi spełniać te same wymagania określone w ww. rozporządzeniu, bez względu na to czy nazwano go naturalnym kosmetykiem, czy też biokosmetykiem.

W 2022 r. przeprowadzono 6 kontroli w zakresie nadzoru nad kosmetykami, w tym zawierających w swoim składzie niedozwolony pirytionian cynku. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

3.2.3. Nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3

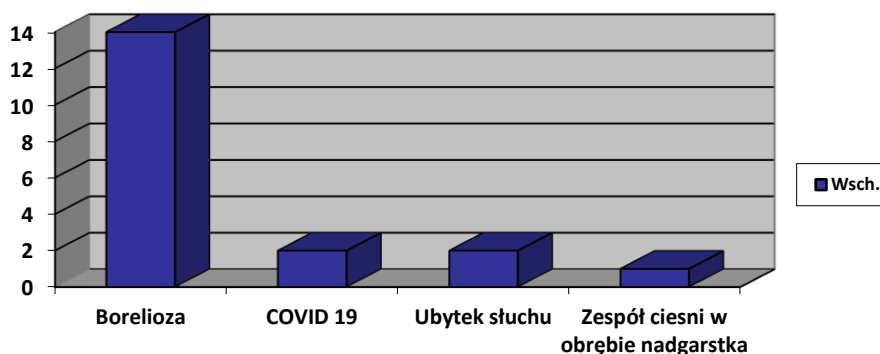
Prekursory narkotykowe to substancje chemiczne często używane do nielegalnego wytwarzania środków odurzających i substancji psychotropowych, są one sklasyfikowane

na podstawie rozporządzenia (WE) NR 273/2004 Parlamentu Europejskiego z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie prekursorów narkotykowych. Te same substancje mogą być także stosowane do innych, w pełni legalnych celów, takich jak: analizy chemiczne, uzdatnianie wody, oczyszczanie ścieków i wiele innych. W związku z możliwością wykorzystania substancji zawartych w załączniku nr I ww. rozporządzenia do produkcji narkotyków, potrzebna jest ścisła kontrola zarówno ich stosowania, jak i całego łańcucha dostaw. Ze względu na takie zagrożenie, podmioty gospodarcze prowadzące działalność w zakresie substancji chemicznych określonych jako prekursory kategorii 2 i 3 mają szereg obowiązków określonych w aktach prawnych krajowych oraz unijnych.

W 2022 roku na terenie powiatu brzozowskiego nie odnotowano podmiotów wprowadzających do obrotu prekursory narkotyków kategorii 2 i 3, natomiast 4 stosowały je w działalności zawodowej. Kontrole sanitarne przeprowadzone w tych obiektach nie wykazały nieprawidłowości w tym zakresie.

3.3. Choroby zawodowe

Za chorobę zawodową, zgodnie z art. 235¹ Kodeksu pracy, uważa się chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy. W ramach realizacji głównego kierunku działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej pracownicy Sekcji Higieny Pracy podejmują działania w zakresie ochrony zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy, poprzez nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy. Oczekiwany rezultatem takich działań jest zmniejszenie się liczby nie tylko chorób zawodowych tj. chorób wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r w sprawie chorób zawodowych, ale również chorób, na których rozwój lub przebieg może wpływać środowisko pracy. W 2022 r. do PPIS w Brzozowie wpłynęły 2 zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej (COVID-19), wydano jedną decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej: choroby zakaźne i pasożytnicze gruźlica płuc. Z uwagi na toczące się postępowania z lat 2019, 2020, 2021, spowodowane brakiem orzeczeń lekarskich wydawanych przez WOMP w Rzeszowie wydano 72 postanowienia o przedłużeniu terminu.

Wykres 3. Choroby zawodowe - postępowania prowadzone w 2022 r.

W 2022 r. prowadzone były postępowania w następujących grupach chorób zawodowych:

- choroby zakaźne i pasożytnicze (poz. 26) – 14 przypadków borelioza, 2 przypadki COVID 19
- zawodowe uszkodzenie słuchu (poz. 21) - 1 przypadek,
- przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego (poz.20) – 1 przypadek,
- zespół wibracyjny (poz. 22) - 1 przypadek

Z przeprowadzonej analizy wynika, że na pierwszym miejscu, pod względem zgłaszanych chorób zawodowych znajdują się choroby zakaźne i pasożytnicze – 16 przypadków, co stanowi 84% ogółu zgłoszeń. Najwięcej przypadków chorób zakaźnych i pasożytniczych dotyczy zachorowania na boreliozę u leśników i rolników.

3.4. Środki zastępcze

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje zadania określone ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r., poz. 195) w zakresie zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 ze zm.). W roku 2022 na terenie powiatu brzozowskiego nie ujawniono funkcjonowania stacjonarnych sklepów wprowadzających do obrotu środki zastępcze. Nie odnotowano też osób, co do których zachodziłoby podejrzenie, że wprowadzały do obrotu środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne. Policja, Prokuratura i Służba Celno-Skarbowa nie przekazywały PPIS w Brzozowie materiałów do prowadzenia postępowań administracyjnych w kierunku stwierdzenia zakazu wytwarzania lub wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Nadzór

prorowadzony w tym zakresie polegał na monitorowaniu rynku substancji psychoaktywnych oraz przypadków podejrzeń zatruc substancjami psychoaktywnymi w Systemie Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych - SMIOD. W 2022 r. w systemie SMIOD nie odnotowano przypadków podejrzeń zatruc substancjami psychoaktywnymi na terenie powiatu brzozowskiego. Skupiono się głównie na działaniach w zakresie profilaktyki zatruc środkami zastępczymi. Przeprowadzono 13 spotkań skierowanych do uczniów szkół średnich i podstawowych, ich rodziców oraz do nauczycieli i pedagogów o zagrożeniach związanych z zażywaniem środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych połączonych z rozdawnictwem materiałów w palcówkach oświatowych dotyczących DOPALACZY. Przez cały rok prowadzone było w PSSE Brzozowie oddziaływanie wizualne w postaci roll-up „STOP DOPALACZOM?”. Ponadto Sekcja Higieny Pracy współpracowała z gazetą lokalną - Gazetą Powiatową przekazując do druku artykuły na temat środków zastępczych oraz e- papierosów.

4. SEKCJA HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

4.1. Nadzór bieżący

W 2022 roku Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży nadzorowała 68 stałych obiektów oświatowo-wychowawczych: 2 żłobki, 14 przedszkoli, 32 szkoły podstawowe, 9 zespołów szkół, 1 LO, oraz inne placówki oświatowe takie jak: DPS dla dzieci, Specjalny Ośrodek Wychowawczy, 4 Świetlice Środowiskowe, 2 Warsztaty terapii Zajęciowej, 2 Szkoły Muzyczne. Ponadto w nadzorze Sekcji znajdowało się 28 wodociągów szkolnych i 14 turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży (w tym 10 letniego i 4 zimowego) .

W związku z trwającą pandemią kontrole w wyżej wymienionych placówkach zaczęto prowadzić od 1.03.2022r., z wyjątkiem sezonu zimowego, w czasie trwania którego kontrole prowadzono w miesiącu lutym. Wszystkie placówki oświatowe pracowały w podwyższonym reżimie sanitarnym z powodu pandemii.

W 2022 roku praca sekcji skupiała się głównie na nadzorze nad jakością wody w nadzorowanych placówkach jak również na wydawaniu opinii zawieszających zajęcia w szkołach z powody pandemii. Wydano 7 decyzji na poprawę jakości wody, wyegzekwowano wszystkie. Dodatkowo od stycznia do kwietnia 2022 roku wyegzekwowano trzy decyzje z 2021 roku na poprawę jakości wody w następujących szkołach:

- Szkoła Podstawowa im. Św. Jadwigi Królowej Polski z Oddziałem Przedszkolnym w Izdebkach-budynek Nr 438 (nieakceptowalny zapach)
- Szkoła Podstawowa w Zmiennicy (nieakceptowalny zapach i przekroczona mętność)
- Szkoła Podstawowa w Jasionowie (nieakceptowalny zapach)

Od stycznia do lutego prowadzono także kontrole w związku z przestrzeganiem obostrzeń obowiązujących w czasie COVID-19. Łącznie przeprowadzono 17 kontroli. Część kontroli prowadzono z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Brzozowie. Kontrolowano środki transportu, oraz obiekty użyteczności publicznej.

W czasie trwania zajęć szkolnych od 12 stycznia do 10 lutego w związku ze stwierdzonymi przypadkami dodatniego SARS-Cov-2 u nauczycieli lub dzieci Dyrektorzy Szkół w 82 przypadkach złożyli wnioski o wydanie opinii zmieniającej tryb nauczania w szkołach. Zmianą trybu nauczania objęto około 250 oddziałów i około 4500 uczniów. Należy podkreślić, że była to największa liczba wniosków, które wpłynęły do PSSE od początku trwania pandemii. Wszystkie zostały rozpatrzone pozytywnie. Najwięcej opinii wydano w Liceum Ogólnokształcącym (10), Szkole Podstawowej w Brzozowie (8), Turzym Polu (7), Zmiennicy (4), Dydni (4), Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Humniskach (4), Szkole Podstawowej w Haczowie (3), Starej Wsi (3), Zespole Szkół Ekonomicznych (3), Zespole Szkół Nr 1 w Przysietnicy (3) i Przedszkolu Samorządowym Nr 2 w Brzozowie (3).

Wspólnie z Sekcją Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, Epidemiologii, oraz Higieny Żywności i Żywienia przygotowano stoisko informacyjno-edukacyjne połączone z pokazem i dystrybucją materiałów w ramach kampanii „Problem wagi ciężkiej” i „Szczepień”. Zainteresowanym uczniom i rodzicom biorącym udział w pokazach udzielano instruktaży i porad. Zredagowano także artykuł do Brzozowskiej Gazety Powiatowej „Bezpieczne ferie”.

4.2. Żłobki

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brzozowie w 2022 r. pełnił nadzór nad 2 żłobkami (Brzozów i Dydnia) . W placówkach tych zapewniono dzieciom higieniczne warunki pobytu. Pomieszczenia utrzymane były w czystości, zabawki były dostosowane do wieku dzieci oraz posiadały wymagane certyfikaty. Mycie i dezynfekcja zabawek oraz wyposażenia odbywała się w sposób prawidłowy. Żłobki zapewniały pełne wyżywienie tj. śniadanie, II śniadanie, obiad dwudaniowy i podwieczerek. Posiłki te przygotowywane były we własnych kuchniach.

4.3 Przedszkola

W powiecie brzozowskim w 2022 roku pod nadzorem PPIS w Brzozowie znajdowało się 21 przedszkoli w tym przedszkola funkcjonujące samodzielnie oraz wchodzące w skład zespołów szkolno-przedszkolnych oraz zespołów szkół. W trakcie kontroli stwierdzono, że warunki higieniczno-sanitarne były prawidłowe. Pościel była przechowywana we właściwy sposób, stoliki i krzeselka były zróżnicowane pod względem wysokości. W związku z szybkim wzrostem dzieci w wieku przedszkolnym przypominano o konieczności stałego monitorowania przez wychowawców właściwego doboru tych mebelków do wzrostu dzieci. Mając na uwadze kształtowanie prawidłowych nawyków higieny jamy ustnej u dzieci zwracano także uwagę na zapewnienie prawidłowych warunków do przechowywania indywidualnych szczoteczek i kubków. Zwracano także uwagę, czy dzieci mają zapewnione bezpieczne i higieniczne warunki podczas przebywania na placach zabaw. Przypominano o konieczności utrzymywania piaskownic w należyтым stanie higieniczno-sanitarnym w celu zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym. Ponieważ najskuteczniejszą metodą utrzymania czystości piasku jest jego zasłanianie na noc oraz w okresach nieużytkowania celem niedopuszczenia do zanieczyszczenia piaskownicy przez koty, psy czy ptaki, podczas kontroli sprawdzano wywiązywanie się z tego obowiązku. Przypominano także o systematycznej wymianie piasku (na początku i w środku sezonu) oraz o dokładnym myciu rąk i twarzy przez dzieci po zabawie w piaskownicy. Wydano jedną decyzję na poprawę stanu sanitarno-technicznego posadzki na korytarzu i schodów wejściowych (Przedszkole w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Humniskach - decyzja wyegzekwowana). We wszystkich placówkach prowadzone było żywienie dzieci. Przedszkola posiadają własne bloki żywienia, w których przygotowują posiłki.

4.4. Szkoły

Pod nadzorem PPIS znajdowało się 41 szkół, w tym szkoły funkcjonujące samodzielnie, zespoły szkolno-przedszkolne oraz zespoły szkół. Kontrole sanitarne wykazały, że w placówkach szkolnych utrzymana jest czystość i porządek. Sanitariaty wyposażone były w niezbędne środki do utrzymania higieny osobistej tj. mydło, papier toaletowy, ręczniki papierowe. W trakcie kontroli zwracano uwagę na prawidłową organizację stanowiska pracy ucznia, dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii. Przypominano także dyrektorom o systematycznym przeglądzie dostosowanych na początku roku szkolnego mebli do wzrostu dzieci także w trakcie trwania roku szkolnego. Ponieważ dzieci szybko rosną a zwłaszcza w klasach nauczania początkowego czasami istnieje konieczność wymiany stolika i krzeselka na wyższe już po kilku miesiącach nauki. Przypominano także o konieczności wietrzenia sal lekcyjnych na każdej przerwie (szerokie otwieranie okien) oraz w zależności od warunków atmosferycznych uchylanie ich w czasie lekcji. by poprawić mikroklimat pomieszczeń. Ma to istotny wpływ na samopoczucie uczniów, ich sprawność umysłową, wydajność pracy oraz zachowanie dobrego zdrowia. Wydano dwie decyzje na zapewnienie właściwego oświetlenia w szkołach (Zespół Szkolno-Przedszkolny w Domaradzu - decyzja wyegzekwowana i Szkoła Podstawowa Nr 2 w Przysietnicy- w trakcie). W dwóch szkołach dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych (Szkoła Podstawowa w Zmiennicy i Szkoła Podstawowa w Brzozowie). Badaniem objęto 8 oddziałów klas od I do IV, do których uczęszcza 134 uczniów. Całość codziennego szkolnego ekwipunku ucznia szkoły podstawowej, jak zaleca Ministerstwo Edukacji Narodowej, nie powinna przekraczać 10%-15% jego wagi. Przeprowadzone pomiary wykazały, że waga tornistra szkolnego u 47 uczniów mieściła się w przedziale do 10% masy ciała ucznia, u 66 uczniów zawierała się w przedziale 10-15% masy ciała , natomiast u 21 uczniów przekraczała 15% masy ciała. Przyczyną zbyt ciężkich tornistrów były zbędne rzeczy (np. zabawki, gry), które dzieci noszą do szkoły a także brak systematyczności w przygotowywaniu zawartości plecaka zgodnie z rozkładem lekcji na dany dzień tygodnia.

4.5. Wypoczynek letni i zimowy

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawowali również nadzór nad zapewnieniem bezpiecznych i higienicznych warunków wypoczynku dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych oraz wakacji. Z dostępnych danych w elektronicznej bazie Podkarpackiego Kuratora Oświaty na terenie powiatu brzozowskiego zarejestrowane było 14 turnusów. Na terenie powiatu brzozowskiego w sezonie zimowym miały miejsce cztery turnusy

wypoczynku dzieci i młodzieży, w których łącznie uczestniczyło 94 dzieci. Wszystkie turnusy skontrolowano, nieprawidłowości nie stwierdzono. Natomiast w czasie wakacji skontrolowano 10 turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży, w których uczestniczyło 350 dzieci. Wydano jedną decyzję rozwiązującą turnus z powodu złej jakości wody. W czasie trwania letniego sezonu nie stwierdzono nieprawidłowości higieniczno-sanitarnych podczas przeprowadzonych kontroli wypoczynku. Organizatorzy zapewнили uczestnikom dobre warunki pobytu, utrzymania higieny osobistej, dożywiania oraz prowadzenia zajęć rekreacyjnych. W czasie kontroli pozostawiano ulotki i materiały edukacyjne dotyczące bezpiecznych ferii i dopalaczy.

5. SEKCJA HIGIENY ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

5.1. Nadzór bieżący

Zasadniczym celem działania Sekcji Higieny Żywności i Żywienia jest zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu oraz wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Realizowany jest on poprzez prowadzenie urzędowych kontroli żywności w zakresie spełnienia obowiązujących wymagań higieniczno-sanitarnych oraz pobieranie próbek do badań laboratoryjnych. Nadzór prowadzono w oparciu o obowiązujące przepisy prawe, wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego (GIS) i Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz w oparciu o analizę zagrożeń na terenie powiatu brzozowskiego. Działania podejmowane w ramach nadzoru dotyczyły:

- oceny warunków sanitarno-higienicznych i technicznych produkcji, sprzedaży i transportu
- środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- oceny jakości zdrowotnej produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością krajowych oraz importowanych poprzez ocenę wizualną i/lub laboratoryjną próbek żywności pobieranych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu,
- monitorowania wycofanej z obrotu żywności oraz wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w ramach systemu wczesnego ostrzegania o pojawiających się produktach niebezpiecznych na rynku (RASFF),
- realizacji zamierzeń zaplanowanych w przedsięwzięciach, w oparciu o wytyczne GIS.

Od początku 2022 r. przeprowadzono ogółem – 487 kontroli sanitarnych w obiektach produkcji i obrotu środkami spożywczymi, w tym 114 interwencyjnych (głównie RASFF).

Pracownicy Sekcji prowadzili również działania w zakresie COVID- 19 wynikające z potrzeb Sekcji Epidemiologii.

W ramach nadzoru w 2022 r. wydano łącznie 250 decyzji administracyjnych, w tym 55 decyzji nakazowych - 21 z nich dotyczyło unieruchomienia/przerwania działalności całego lub części zakładu (głównie z uwagi na niewłaściwą jakość bakteriologiczną wody), 3 decyzje dotyczyły wycofania z obrotu środków spożywczych w ramach systemu RASFF, 1 decyzja dotyczyła zakazu wprowadzania artykułu do obrotu jako środka spożywczego (żywność) z uwagi na przekroczenie najwyższej dopuszczalnej zawartości – kadmu.

Z uwagi na niewłaściwy stan sanitarny w obiektach oraz wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia nałożono 11 mandatów karnych na łączną kwotę 2100 zł.

5.2. Ocena stanu sanitarno-technicznego w poszczególnych kategoriach zakładów

5.2.1. Zakłady produkcji żywności

W roku 2022 na terenie powiatu brzozowskiego w ewidencji znajdowały się 63 zakłady produkcji żywności:

- 4 automaty do produkcji lodów,
- 5 piekarni,
- 3 ciastkarnie,
- 2 wytwórnie naturalnych wód mineralnych, naturalnych wód źródlanych,
- 1 zakład garmażeryjny,
- 3 zakłady przemysłu zbożowo- młynarskiego,
- 5 wytwórni wyrobów cukierniczych,
- 1 wytwórnia chrupek, chipsów i prażynek,
- 37 producentów pierwotnych, rolniczego handlu detalicznego i dostaw bezpośrednich,
- 2 producentów żywności w warunkach domowych.

W 2022 r. przeprowadzono w wyżej wymienionych zakładach 39 kontroli sanitarnych.

Dokonano oceny 5 partii eksportowanych środków spożywczych. W czasie kontroli dokonano przeglądu i oceny dokumentacji przewozowej, warunków transportu, oględzin

środków transportu. Wydano 3 świadectwa o braku zastrzeżeń do jakości zdrowotnej przedmiotowych artykułów spożywczych.

W 2022 r. w 1 obiekcie z uwagi na obecność żywych szkodników (gryzoni - myszy) oraz brak należytego zabezpieczenia przed dostaniem się gryzoni i owadów do obiektu wydano decyzję nakazującą zawieszenie działalności zakładu oraz nałożono mandat karny za stan sanitarny.

Po przeprowadzeniu skutecznych zabiegów deratyzacyjnych, potwierdzonych odpowiednimi dokumentami oraz zgłoszeniu obiektu do kontroli po wyeliminowaniu uchybień, stwierdzonych podczas kontroli, ponownie uruchomiono produkcję w zakładzie.

W 2 zakładach z uwagi na niewłaściwą jakość fizyko - chemiczną wody wydano decyzje nakazowe. Właściciele obiektów podjęli odpowiednie działania, które zostały potwierdzone pozytywnymi wynikami laboratoryjnymi wody wykorzystywanej w obiektach.

W 1 z obiektów – stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny oraz artykuły po upływie daty minimalnej trwałości. Artykuły te zostały natychmiast wycofane.

Łącznie za uchybienia sanitarne na odpowiedzialne za powyższy stan osoby nałożono 2 mandaty karne na kwotę 700 zł.

Pobrane do badania próbki żywności w ciastkarniach, wytwórni wyrobów cukierniczych i wytwórniach naturalnych wód mineralnych, wód źródłanych – nie były kwestionowane.

5.2.2 Zakłady obrotu żywnością - 294 objekty

Podczas przeprowadzonych 318 kontroli sanitarnych stwierdzono nieprawidłowości i w zakresie stanu techniczno-sanitarnego w 35 obiektach.

Za stwierdzone uchybienia sanitarne dotyczące m.in. niewłaściwego stanu sanitarnego pomieszczeń i sprzętu, wprowadzanie do obrotu artykułów spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności- nałożono 7 mandatów na łączną kwotę 1100 zł.

W związku z niewłaściwym stanem techniczno- sanitarnym pomieszczeń i sprzętu oraz braku aktualnych wyników potwierdzających właściwą jakość wody w 32 obiektach (w tym w 22 sklepach, 1 hurtowni) wydano decyzje nakazowe - decyzje zostały wykonane.

W 11 obiektach z uwagi na niewłaściwą jakość mikrobiologiczną wody wydano decyzje ograniczenia działalności sklepu do sprzedaży artykułów spożywczych w opakowaniach jednostkowych do czasu zapewnienia w obiekcie wody bieżącej odpowiadającej wymogom pod względem mikrobiologicznym. Właściciele obiektów podjęli stosowne działania i decyzje zostały uchylone.

W jednym przypadku stwierdzono prowadzenie działalności w zakresie obrotu artykułami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością bez posiadanego wpisu do rejestru zakładów, prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brzozowie nałożono na właściciela mandat karny. Na wniosek właściciela obiekt ten został wpisany do rejestru.

5.2.3. Zakłady żywienia zbiorowego (zamkniętego i otwartego) – 126 obiektów

Zakłady żywienia zbiorowego otwartego (restauracje, mała gastronomia) - w 1 obiekcie małej gastronomii stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny powierzchni ścian i sufitu w pomieszczeniu magazynowym, wydano decyzję nakazową. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca potwierdziła wykonanie decyzji.

Z uwagi na niewłaściwą jakość mikrobiologiczną wykorzystywanej wody w 3 obiektach wstrzymano działalność (1 restauracja, 2 obiekt małej gastronomii). Właściciele obiektów podjęli stosowne działania, po okazaniu wyników laboratoryjnych potwierdzających właściwą jakość wody w zakładach tych wznowiono działalność.

W 1 z obiektów stwierdzono artykuły po upływie daty minimalnej trwałości. Nałożono mandat karny na właściciela.

Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego (żłobki, stołówki szkolne i przedszkolne, stołówki domów pomocy społecznej, stołówki na koloniach i obozach) - stwierdzono uchybienia w zakresie stanu techniczno- sanitarnego pomieszczeń (ścian i sufitów), stolarki drzwiowej na zapleczu kuchennym oraz wyposażenia- sprzętu do dezynfekcji jaj, stołu służącego do zwrotu naczyń i regału do ociekania naczyń kuchennych - w 6 obiektach (3 stołówkach szkolnych, 2 stołówkach przedszkolnych i 1 stołówce DPS). Wydano decyzje nakazowe. W 5 obiektach decyzje zostały wykonane. Termin wykonania ostatniej decyzji przypada na lipiec 2023 r.

W 1 obiekcie (stołówka na koloniach i obozach) stwierdzono niewłaściwą jakość mikrobiologiczną wody - wydano decyzję nakazującą wstrzymanie produkcji i wydawania posiłków do czasu uzyskania w pomieszczeniach żywieniowych wody bieżącej odpowiadającej obowiązującym wymogom. Po podjęciu stosownych działań - decyzja została uchylona.

Inne zakłady żywienia - w 7 obiektach (w 6 punktach wydawania posiłków i 1 zakładzie żywienia zbiorowego) stwierdzono niewłaściwą jakość mikrobiologiczną wody - wydano

decyzje nakazujące wstrzymanie produkcji i wydawania posiłków w do czasu uzyskania w pomieszczeniach żywieniowych wody bieżącej odpowiadającej obowiązującym wymogom.

Po podjęciu stosownych działań - decyzje zostały uchylone.

5.3. Ocena jakości zdrowotnej żywności na podstawie wyników badań próbek żywności pobranej w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu.

Nadzór nad jakością środków spożywczych sprawowany jest poprzez systematyczną kontrolę jakości zdrowotnej produktów wprowadzanych do obrotu. W 2022 r. pobrano do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności oraz monitoringu 227 próbek żywności (w 2021 r. pobrano 226 próbek). Były to działania wynikające z realizacji ogólnego planu poboru próbek określonego przez Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego na podstawie wskazań Głównego Inspektora Sanitarnego.

Wykonywane badania żywności dotyczyły oceny zanieczyszczeń mikrobiologicznych, obecności metali ciężkich, substancji dodatkowych, WWA, skażeń promieniotwórczych, badań w kierunku organoleptyki oraz znakowania.

Zakwestionowano 1 próbkę soi pobranej do badania laboratoryjnego w Gospodarstwie Rolnym.

Zgodnie ze sprawozdaniem Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rzeszowie, Dział Laboratoryjny – Laboratorium Higieny Żywności i Żywienia Pracownia w Tarnobrzegu w zbadanej próbce stwierdzono przekroczenie najwyższej dopuszczalnej zawartości – kadmu. Badanie laboratoryjne wykazało w badanej próbce zawartość kadmu - $0,462 \pm 0,063$ mg/kg. Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) Nr 1881/2006 z dnia 19 grudnia 2006 r. ustalające najwyższe dopuszczalne poziomy niektórych zanieczyszczeń w środkach spożywczych (Dz.U. L 364 z 20.12.2006, s. 5) najwyższy dopuszczalny poziom kadmu w nasionach soi wynosi – 0,2 mg/kg.

Kontrola sanitarna przeprowadzona w przedmiotowym gospodarstwie wykazała, że soja z której pobrano próbkę nie została wprowadzona do obrotu i znajduje się na stanie tego gospodarstwa. Wydano postanowienie o nakazie zabezpieczenia przedmiotowego produktu – soi a następnie decyzję zakazującą wprowadzania jej do obrotu jako środka spożywczego (żywność). W związku z tym, iż właściciel Gospodarstwa Rolnego oświadczył, że produkt będzie przeznaczony na paszę przekazano informację właściwemu Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii.

Pozostałe pobrane do badania próbki nie były kwestionowane.

5.4. Działania podejmowane w związku z powiadomieniami otrzymanymi w ramach funkcjonowania systemu RASFF

W roku 2022 otrzymano łącznie 39 powiadomień w ramach systemu RASFF jest to ilość porównywalna z rokiem 2021.

W obiektach wymienionych w listach dystrybucyjnych przeprowadzono kontrole sanitarne.

W 8 obiektach stwierdzono środki spożywcze – suplementy diety, konserwy rybne – filety śledziowe - produkty te zostały natychmiast wycofane z obrotu.

Wydano 3 postanowienia o nakazie zabezpieczeniu a następnie decyzje o wycofaniu przedmiotowych produktów z obrotu.

Wydawanie decyzji nie dotyczyło tlenu etylenu w związku z powyższym, w tym przypadku monitorowano wycofanie produktów z obrotu i przekazywano informacje do właściwych Inspektorów Sanitarnych.

Otrzymane powiadomienia dotyczyły między innymi:

- produktów zanieczyszczonych tlenkiem etylenu: lody, konserwy rybne, suplementy,
- produktów marki Kinder - międzynarodowe ognisko Salmonella Typhimurium związane ze spożyciem wyprodukowanych przez zakład Ferrero w Belgii,
- stwierdzenia przekroczenia NDP pozostałości pestycydu w produkcie pn. „Truskawka mrożona”,
- stwierdzenia Bacillus cereus na poziomie 250 jtk/g w ekologicznej sproszkowanej trawie z jęczmienia pochodzącej z Węgier,
- stwierdzenia w produktach batony Bakalland fragmentów szkła,
- stwierdzenia obecności ciała obcego pochodzenia nieorganicznego (kawałki tworzywa sztucznego) w produkcie ALMOND BUTTER pasta Migdałowa Planta,
- stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu dla benzo[a]pirenu oraz sumy WWA w produkcie pn. Kiełbasa wiejska, pieczona (kiełbasa wieprzowa, średnio rozdrobniona, wędzona, pieczona),
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) pestycydu – formetanatu w produkcie - borówka amerykańska,
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) pestycydu –linuronu w produkcie pn. marchew,

- stwierdzenia zbyt wysokiego poziomu kwasu cyjanowodorowego (278 mg/kg) w produkcie - pestki gorzkich moreli pochodzących z Tadżykistanu,
- stwierdzenia przekroczenia NDP pozostałości pestycydu w produkcie pn. Grapefruit Czerwony,
- wykrycia obecności Salmonella Enteritidis w 1 z 5 próbek produktu pn. proszek z całych jaj,
- możliwości obecności metalowych ciał obcych w serze pleśniowym z mleka koziego pn. President Sainte Maure Cherve 200g ,
- stwierdzenia obecności Listeria monocytogenes w produkcie pn. Filet śledziowy w oleju.
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) pestycydu – Fluazifopu w „kapuście głowiastej białej”,
- stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu estrów glicydowych kwasów tłuszczowych wyrażonych jako glicyd (>10000 µg/kg) w produkcie pn. Suplement diety Dr. Max Omega 3 Premium,
- przekroczenia NDP pestycydu - chlorpiryfosu na poziomie 0,047- 0,024 w produkcie pn. Papryka czerwona, kraj pochodzenia Turcja,
- stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pierwszorzędowych amin aromatycznych w materiale do kontaktu z żywnością pn. paleta kuchenna Kmt Style,
- wykrycia białka orzeszków ziemnych w płynnej lecytynie sojowej stanowiącej dodatek do żywności, którą użyto do produkcji suplementów diety,
- w sprawie stwierdzenia migracji ołowiu (średnia zawartość Pb w badanej próbce – 4,42 ± 0,97 mg/wyrób) i kadmu (średnia zawartość Cd w badanej próbce – 0,53 ± 0,15 mg/wyrób) w produkcie pn.: „Zestaw szklanek świątecznych - 2 szt.”,
- stwierdzenia przekroczenia NDP alkaloidów pirolizydynowych w produkcie pn. MELISA LEMON BALM Herbatka ziołowa,
- stwierdzenia w produkcie pn. Koktajl z owoców morza w zalewie przekroczenia zawartości substancji dodatkowych. .
- przekroczenia NDP ochratoksyny A w produkcie pn. „Rodzynki sułtańskie”.

5.5. Działania podejmowane w ramach nadzoru nad suplementami diety.

Na szczególną uwagę zasługują zagadnienia związane z suplementami diety. W ostatnim czasie znacząco wzrasta spożycie suplementów diety, co przekłada się na zwiększoną działalność przedsiębiorców w zakresie ich produkcji i obrotu. Z uwagi na szczególny charakter tej grupy środków spożywczych podejmowane działania obejmują między innymi analizę przekazywanych konsumentom informacji.

W 2022 r. sporządzono wniosek do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o wymierzenie kary pieniężnej w stosunku do podmiotu wprowadzającego do sprzedaży środki spożywcze przez Internet i zamieszczającego na stronie portalu Allegro informacji niezgodnych z prawem. Powyższa Firma prezentowała artykuły spożywcze przypisując im właściwości lecznicze umieszczając na stronie niedozwolone oświadczenia żywieniowe i zdrowotne.

Pobrane do badań próbki suplementów diety nie były kwestionowane..

5.6. Działania dodatkowe podejmowane w ramach nadzoru nad produkcją i obrotem środków spożywczych.

Działania dotyczące wzmożonego nadzoru sanitarnego w okresie wypoczynku letniego – tzw. „akcja lato”. W sezonie letnim, tj. od maja do sierpnia 2022 r. wzmożono nadzór w zakładach żywnościowo-żywieniowych.

W celu większej skuteczności kontroli czynności przeprowadzane były poza godzinami pracy urzędu oraz w dni wolne od pracy.

W 2022 r. przeprowadzono łącznie 28 kontroli sanitarnych podczas których stwierdzono:

- brak aktualnego wyniku badania wody,
- niewłaściwy stan techniczno - sanitarny pomieszczenia magazynowego,
- uszkodzoną umywalka do rąk w pomieszczeniu produkcyjnym.

Polecenia wydanej decyzji nakazowej zostały wykonane.

5.7. Działania podejmowane ramach ASF - Afrykańskiego Pomoru Świń

Afrykański pomór świń (African Swine Fever - ASF) znajduje się na liście chorób Międzynarodowego Urzędu ds. Zdrowia Zwierząt podlegających obowiązkowi zgłaszania i urzędowego zwalczania.

W związku z powyższym w 2022 r. w dalszym ciągu przeprowadzono kontrole w nadzorowanych obiektach, w trakcie których sprawdzano pochodzenie mięsa, w szczególności dziczyzny oraz zagospodarowanie odpadów. Nie stwierdzono w tym względzie nieprawidłowości.

6. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Kierunki działań Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przyjęte do realizacji w 2022r. wynikały z zadań Narodowego Programu Zdrowia, problemów zdrowotnych i potrzeb środowiska lokalnego.

Działalność O.Z. prowadzona była przez realizację programów ogólnopolskich, wojewódzkich i lokalnych:

”Trzymaj formę” - program adresowany był do uczniów klas VII Szkół Podstawowych w powiecie brzozowskim oraz ich rodziców. Celem programu edukacyjnego było trwałe kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Podjęte działania w ramach programu to różne formy oświatowo-zdrowotne, w tym wizytacje.

”Czyste powietrze wokół nas”, ”Szkolne programy antytytoniowe tj; ”Nie pal przy mnie proszę” i „Znajdź właściwe rozwiązanie”. Programy kierowane do dzieci 5-6-letnich z przedszkoli i oddziałów przedszkolnych, uczniowie klas II i VI ze Szkół podstawowych w powiecie brzozowskim.

Tematyka programowa dotyczy zapobiegania tytoniu palenia. Programy realizowane poprzez różne formy oświatowo-zdrowotne.

"Moje dziecko idzie do szkoły" -program realizowany w szkołach podstawowych klasach I Gminy Brzozów. Celem programu było podniesienie poziomu wiedzy rodziców dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia i ich roli w kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotny u dzieci. Realizacja programu przebiega poprzez realizacje różnych form oświatowo-zdrowotnych.

"Podstępne WZW" Adresaci programu to uczniowie ze szkół średnich w powiecie oraz ich rodzice Program ten poprzez popularyzację profilaktyki, prezentował skuteczne metody zabezpieczania się przed zakażeniami WZW. Celem głównym programu było upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy z zakresu profilaktyki zakażeń wirusowego zapalenia wątroby. Program realizowany poprzez różne formy oświatowo-zdrowotne w tym wizytacje.

„Znamie! Znam je?” Adresaci programu to uczniowie 3 szkół ponadgimnazjalnych w powiecie oraz ich rodzice. Program ten poprzez popularyzację profilaktyki, prezentuje skuteczne metody zabezpieczania się przed groźnym nowotworem skóry. Celem głównym programu było upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Program realizowany poprzez realizację różnych form oświatowo-zdrowotnych w tym wizytacje.

"ARS ,czyli jak dbać o miłość" Program adresowany był do uczniów z 2 szkół ponadgimnazjalnych na terenie powiatu, a jego celem było pogłębienie wiedzy na temat konsekwencji używania substancji psychoaktywnych m. in. alkoholu, narkotyków czy papierosów. Program realizowany poprzez realizację różnych form oświatowo-zdrowotnych w tym również wizytacji.

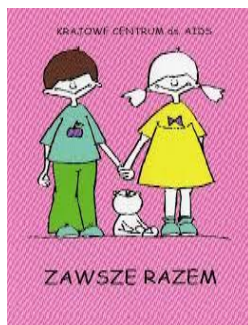
”Bieg po zdrowie” Adresaci programu: dzieci 9-10 lat i ich rodzice. Istotnym celem programu było zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. Program ten jest źródłem rzetelnej wiedzy na temat problematyki palenia tytoniu, ukazuje korzyści wynikające z niepalenia papierosów, czyni to zjawisko mniej pożądanym i mniej akceptowalnym. Zajęcia są realizowane za pomocą zróżnicowanych metod aktywizujących. Program na terenie powiatu realizowany w szkołach podstawowych.

„Skąd się biorą produkty ekologiczne” to ogólnopolski program edukacyjny dla przedszkoli opracowany wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Celem programu było zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Program realizowany w 2 przedszkolach na terenie gminy Brzozów. Dziewczynka z Przedszkola Samorządowego Nr.2 w Brzozowie zajęła I miejsce w wojewódzkim konkursie plastycznym w ramach programu.

Programy; „Zawsze razem”, „Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową - Edukacja młodzieży szkolnej”

Programy o tematyce zapobiegania HIV/AIDS.

„**Zawsze razem**”-celem programu było kształtowanie u dzieci właściwych postaw i zachowań wobec słabszych rówieśników, unikanie zachowań ryzykownych oraz podejmowanie zdrowych wyborów życiowych. Program realizowany w 13 szkołach powiatu brzozowskiego poprzez organizacje porad, organizacje konkursu plastycznego, instruktaże, porady, dystrybucje materiałów, wizytacje itd.

„**Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową - Edukacja młodzieży szkolnej**”- edukacja młodzieży z 3 szkół średnich w powiecie brzozowskim na temat zapobiegania zakażeniom HIV i chorobom przenoszonym drogą płciową. Realizacja programu poprzez; narady, konkursy, dystrybucje materiałów, porady, instruktaże, oddziaływanie wizualne, przekazanie informacji na stronę Stacji i do BGP, wizytacje itd.

„**Wybierz Życie-Pierwszy Krok**” Adresaci programu to uczniowie z 3 szkół średnich w powiecie oraz ich rodzice. Program edukacyjny obejmujący tematykę profilaktyki raka szyjki macicy. Stwarza świadomość zagrożenia rakiem szyjki macicy i innych chorób wywołanych zakażeniem wirusem HPV u młodych ludzi. Kształtuje świadomość na temat czynników zwiększających ryzyko wystąpienia raka szyjki macicy. Program realizowany poprzez narady, porady, instruktaże, oddziaływanie wizualne, wizytacje, umieszczenie informacji na stronie Stacji, itd.

”Różowa wstążeczka” Program, którego celem było zwiększenie świadomości wśród uczniów 3 szkół średnich na temat zapobiegania nowotworowi raka piersi. W ramach programu prowadzono wykłady, organizowano narady, udzielano instruktaży, porady, prowadzono dystrybucje materiałów, wizytacje itd.

”Program edukacji zdrowotnej dla pacjentów z nadciśnieniem tętniczym” Do programu edukacyjnego zostali włączeni pacjenci z rozpoznaniem nadciśnieniem tętniczym, niezależnie od czasu od rozpoznania, wdrożonego postępowania (leczenie farmakologiczne lub niefarmakologiczne), stopnia nadciśnienia oraz skuteczności kontroli oraz pacjenci z nieuregulowanym nadciśnieniem mimo leczenia farmakologicznego i ich rodziny, należący do NZOZ w Nozdrzcu. Program realizowany poprzez naradę, pokazy, instruktaże, porady, dystrybucję materiałów itd.

W roku 2022r. Sekcja OZ i PZ poprzez; oddziaływanie wizualne i dystrybucje materiałów, umieszczanie informacji na stronie Stacji i Facebooku i przekazywanie w informacji do prasy włączała się w akcje i kampanie O.Z. tj:”Bezpieczne ferie”, „Zapobieganie HIV/AIDS”, „Szczepimy się”, „Zapobieganie wszawicy”, „Światowy Dzień Zdrowia”, „Zapobieganie gruźlicy”, „Zapobieganie odrze”, „Zapobieganie KZM”, „Pięć kroków bezpiecznej żywności” „Tydzień dla serca” „Europejski Tydzień Szczepień”

„Światowy Dzień Higieny Rąk”,
„Zapobieganie tężcowi”,
Światowy Dzień Okulistyki”,
„Międzynarodowy Dzień
Pamięci o Zmarłych na AIDS”,
„STOP dopalaczom”, „Mój Walenty jest the best idzie ze mną
zrobić test”, „Europejski Dzień Walki z Czerniakiem”, „Światowy
Dzień bez Tytoniu”,

Stan sanitarny powiatu brzozowskiego 2022

”Światowy Dzień Nadciśnienia Tętniczego”, ”Zapobieganie grypie”, ”Europejski Dzień Walki z otyłością”, ”Tydzień Promocji Karmienia Piersią”, ”Zapobieganie ospie małej”, ”Bezpieczne wakacje”, „Zapobieganie zatruciom grzybami”, „Pomiar wagi ciężkiej”, ”Szczepienia...” ,itd.;

Tematyka w/wym. programów i akcji dotyczyła: zapobiegania COVID-19, szczepień, chorób nowotworowych, tematyki antytytoniowej, uzależnień, chorób serca-zapobiegania nadciśnieniu tętniczemu, zapobieganie HIV/AIDS, zapobiegania dopalaczom, higieny osobistej, chorób zakaźnych, racjonalnego odżywiania, zapobiegania WZW, zdrowego stylu życia itd.

W ramach w/w realizowanych programów i wszystkich akcji i kampanii podjęte działania prowadzone były przez organizowanie min.; konkursów,

porad, wystaw-oddziaływania wizualnego, instruktaży, dystrybucji materiałów oraz imprez oświatowo - zdrowotnych dla dzieci w systemie szkolnym i przedszkolnym, nauczycieli i wychowawców, rodziców, pacjentów, pracowników placówek służby zdrowia, zakładów pracy i instytucji .

W ramach realizacji przedsięwzięć programowych i nieprogramowych współpracowano ze Starostwem Powiatowym, samorządami lokalnymi, służbą zdrowia, placówkami oświatowo –wychowawczymi, Policją, WSSE w Rzeszowie, Prywatnymi

Instytucjami –sponsorami i mediami; Brzozowską Gazetą Powiatową. W ramach realizacji programów oświatowo-zdrowotnych przeprowadzono 80 wizytacji działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia w powiecie brzozowskim

7. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

W ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego dokonywano analizy projektowanych działań planistycznych, inwestycyjnych i systemowo-organizacyjnych odnoszących się do obszarów powiatu, rozwiązań techniczno-budowlanych obiektów i infrastruktury pod kątem wpływu ww. przedsięwzięć na zdrowie i życie ludzi.

W 2022 roku w ramach strategicznej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:

- uzgodniono zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla 2 zmian Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy (Gminy Brzozów i Gminy Domaradz) oraz dla 2 Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego dla miejscowości Brzozów i Domaradz,
- zaopiniowano pozytywnie 3 projekty Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego oraz 2 projekty zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy, które zostały przedłożone wraz z prognozami oddziaływania na środowisko. Projekty Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego dotyczyły miejscowości Siedliska, Brzozów oraz Domaradz. Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego dotyczyły Gminy Brzozów oraz Gminy Domaradz.

W ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowiska w 2022 roku:

- wydano 14 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W wydanych opiniach uznano za zbędne przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko. W 9 przypadkach przedsięwzięcia polegały na budowie farm fotowoltaicznych, w 2 przypadkach rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków. Pozostałe przedsięwzięcia dotyczyły przebudowy drogi, przetwarzania odpadów sztucznych oraz procesu pirolizy, zbierania odpadów. W jednym przypadku wydano pismo o braku podstaw do wydania opinii. Dotyczyło to przedsięwzięcia polegającego na stabilizacji osuwiska w celu zabezpieczenia drogi powiatowej w miejscowości Golcowa,

- wydano 2 opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2022 roku uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania 7 obiektów budowlanych w trybie art. 56 ustawy Prawo budowlane. Jednymi z większych obiektów przekazanych do użytkowania były: budynek usługowy o funkcji handlowej w miejscowości Domaradz, budynek usługowo – handlowy w miejscowości Blizne, budynek usługowy o funkcji handlowej w miejscowości Brzozów, rozbudowany budynek Zespołu Szkół Budowlanych w Brzozowie o budynek warsztatów szkolnych.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 27 oględzin obiektów. Związane były one min. z odbiorem obiektów, na które nie został nałożony obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie w trybie art. 56 ustawy Prawo budowlane., a także z oględzinami wstępnymi lokali przed dokonaniem ich adaptacji. Oględziny dotyczyły takich obiektów jak: lokale gastronomiczne, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, pomieszczenia podmiotu leczniczego.

Ponadto na wniosek stron wydano 8 opinii wstępnych o możliwości przeznaczenia lokalu do prowadzenia zamierzonej działalności oraz nałożono 34 decyzje opłatowe.

W okresie sprawozdawczym wpłynęły 2 wnioski o uzgodnienie decyzji o warunkach zabudowy dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych zlokalizowanych w sąsiedztwie cmentarza.

W omawianym okresie uzgodniono 2 dokumentacje projektowe pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

W 2022 r. liczba zajętych stanowisk, łącznie z oględzinami oraz uczestnictwem w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych, wydanymi opiniami i decyzjami wyniosła 113.

8. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brzozowie posiada wdrożony i funkcjonujący system zarządzania, akredytowany przez Polskie Centrum Akredytacji w oparciu o normę PN-EN ISO/IEC 17025 - Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących – Certyfikat Akredytacji nr AB 755.

W wyniku przeprowadzonej w 2022 roku oceny PCA, która odbyła się dnia 11.03.2022 r., Polskie Centrum Akredytacji potwierdziło kompetencje Laboratorium w zakresie posiadanej akredytacji oraz podjęło decyzję o utrzymaniu akredytacji na kolejny cykl.

Oddział Laboratoryjny posiada Certyfikat akredytacji Nr AB 755 uprawniający do wykonywania akredytowanych parametrów w zakresie badań: wody, wody do spożycia przez ludzi, wody na pływalniach, środowiska pracy oraz diagnostyki medycznej.

Badania wykonane w 2022 r. przez Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brzozowie

8.1. Badania wody

Woda zdatna do spożycia, spełnia wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Woda na pływalni powinna być bezpieczna dla zdrowia ludzkiego i nie powodować zagrożeń zdrowotnych, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.

W 2022 r. przebadano 669 obiektów wodnych (wodociągi, studnie przydomowe, baseny) w których wykonano 1106 badań: fizycznych, chemicznych i mikrobiologicznych.

Najczęstsze przekroczenia wartości parametrycznych to: bakterie grupy coli, Escherichia coli, żelazo, mangan, jon amonu, mętność, stwierdzone w próbkach wody ze studni przydomowych. Badania kwestionowane stanowią ok. 48 % wszystkich wykonanych badań.

8.2. Badania środowiska pracy

Wykaz normatywów higienicznych w środowisku pracy określa Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

W 2022 r. badania wykonano 584 badania (hałasu, drgań, oświetlenia oraz zapylenia) w 56 zakładach pracy. Przekroczenia wielkości normatywnych stwierdzono w 18 badaniach.

8.3. Badania z obszaru diagnostyki medycznej.

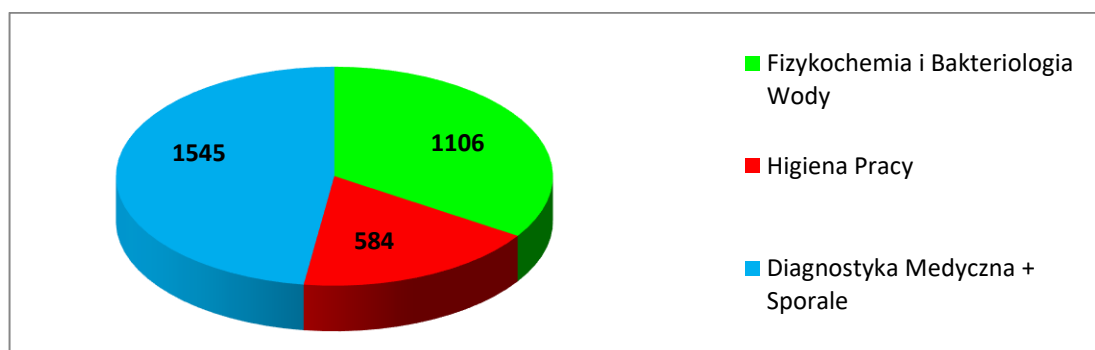
Badania sanitarno - epidemiologiczne podlegają szczegółowym regulacjom prawnym o których mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

W 2022 r. przebadano 503 osoby w kierunku chorobotwórczych pałeczek jelitowych z rodzaju Salmonella i Shigella, u których wykonano 1381 badań (w tym 8 badań z wynikiem

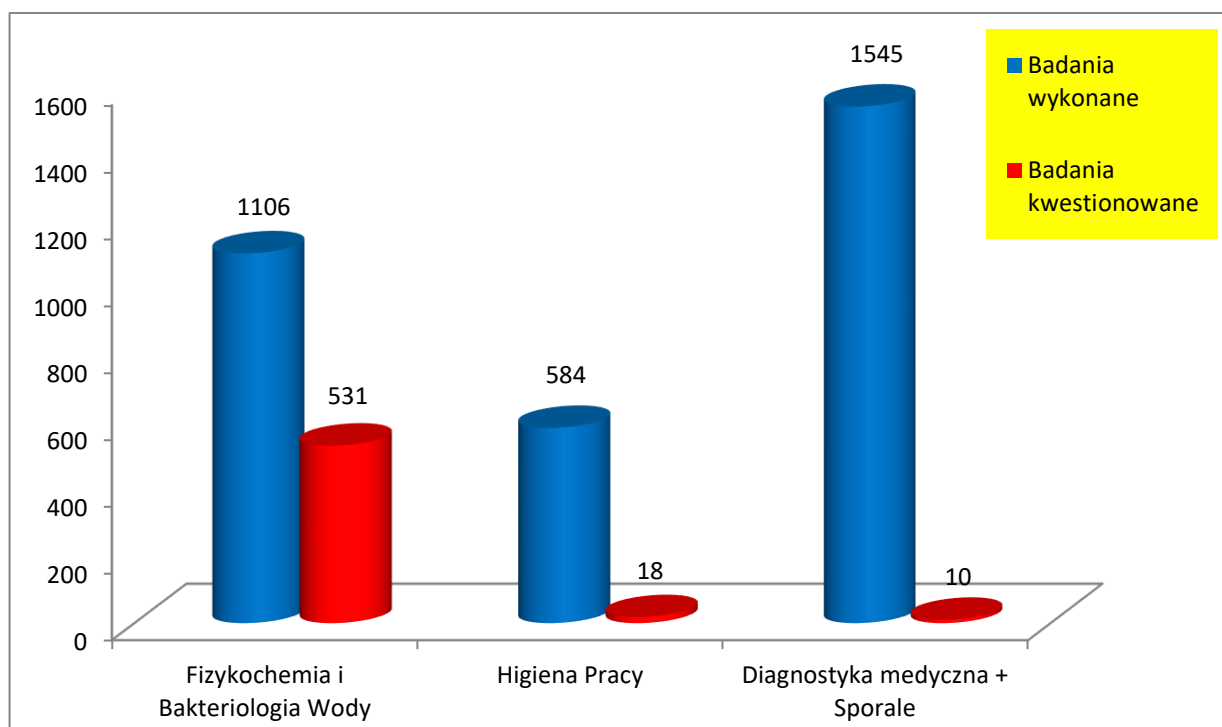
dodatnim u 7 osób) oraz 164 badań biologicznych wskaźników kontroli skuteczności procesów sterylizacji – sporali (z czego 2 badania kwestionowane).

Tabela 1 Zestawienie ilości wykonanych badań w 2022 r.

Zestawienie ilości wykonanych badań									
Fizykochemia i Bakteriologia Wody			Higiena Pracy			Diagnostyka medyczna			
Ilość przebadanych obiektów w wodnych (wodociągi, studnie przydomowe, baseny)	Liczba wykonanych badań	Badania kwestionowane	Ilość zakładów w pracy	Liczba wykonanych badań	Badania kwestionowane	Liczba sporali	Ilość przebadanych osób	Liczba wykonanych badań	Badania z wynikiem dodatnim
669	1106	48 %	56	584	3 %	164	503	1381	1 %

Wykres 4. Zestawienie ilości wykonanych badań w 2022 r. na podstawie danych z tabeli nr 1.

Wykres 5 . Zestawienie ilości wykonanych badań w 2022 r. z uwzględnieniem przekroczeń wartości normatywnych/wyników dodatnich z obszaru diagnostyki medycznej.

9. KADRY I FINANSE

9.1. Struktura zatrudnienia w PSSE w Brzozowie w 2020 r.

Oddział/Sekcja	Liczba zatrudnionych pracowników	Pracownicy z wyższym wykształceniem/ stanowiska	Pracownicy mający ukończone specjalizacje lub studia podyplomowe	Pracownicy ze średnim wykształceniem lub zawodowym
PPIS, Dyrektor PSSE	1	1	1	0
Z-ca PPIS/Kierownik sekcji Higieny Pracy	1	1	1	0
Sekcja Epidemiologii	3	kierownik -1, starszy asystent - 2	3	0
Sekcja Higieny Komunalnej	3	p.o kierownik - 1, starszy asystent - 1 młodszy asystent - 1	3	0
Sekcja Higieny Pracy	1	młodszy asystent - 1	1	0

Stan sanitarny powiatu brzozowskiego 2022

Sekcja Higieny Żywności i Żywienia	5	Kierownik - 1, asystent - 3, starszy asystent - 1	5	0
Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży	2	kierownik -1, starszy asystent - 1	2	0
Sekcja Sanitarnego Nadzoru Zapobiegawczego	1	asystent -1	1	0
Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia	1	kierownik -1 ,	1	0
Oddział Laboratoryjny	9	Kierownik - 1, starszy asystent - 5, młodszy asystent - 1, asystent -1, stażysta - 1	8	0
Oddział Administracyjno-Kadrowy	4	Kierownik - 1, specjalista - 1	1	pracownik obsługi-1, sprzątaczką - 1,
Główny Księgowy	1	1	1	0
Stanowisko Pracy do spraw Finansowo-Księgowych	2	2	1	0
Stanowisko Pracy do spraw Statystyki Medycznej	1	1	1	0
Starsza sekretarka medyczna	1	0	0	1
Dezynfektor - kierowca	1	0	0	1
Informatyk	1	0	0	1
Stanowisko Pracy do spraw Obsługi Prawnej	1	1	1	0
Suma	39	34	31	5

9.2. Budżet

Stan sanitarny powiatu brzozowskiego 2022

W 2022 r. PSSE w Brzozowie dysponowała budżetem w kwocie 4.914.000,40 zł. Dodatkowo PSSE w Brzozowie dysponowała pozabudżetowymi środkami z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, z przeznaczeniem na finansowanie wynagrodzenia z tytułu nadgodzin oraz dodatku specjalnego za czynności związane z zapobieganiem i zwalczaniem chorób zakaźnych w wysokości 161.928,53 zł. Średnie wynagrodzenie miesięczne na pracownika wynosiło w 2022 r. 7.136 zł (bez PPIS i Z-cy PPIS).